

Українські Вісті

ТИЖНЕВИК ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Ціна 60 пф.

UKRAINSKI WISTI • UKRAINIAN NEWS

UKRAINISCHE NACHRICHTEN

Наші закордонні представництва:

Америка: Nesenjuk I. 99 Ave. „C“, New York 9, N.Y., U.S.A.
Англія: A. Bondarenko, 78, Kensington Park Road, London, W. 11
Австралія: Krywolap S. Box 1586. M. G. P. O. Adelaide S. Australie
Аргентина: M. Paranuk, Av. I. M. Campos 556 San Andres F. C. G. Mitre, Argentina.
Бельгія: W. Schklar, 14, Rue F. Stevens, Herstal (Liege), Belgien
Голляндія: W. Harasymenko Smaragdplein 75 Utrecht (Holland)
Канада: A. Kramar, 36 Delaware Ave., Toronto 4, Ont., Canada
Франція: N. Grouchetzky, 33, rue Roque de Fillol Puteaux, Seine, France. K-ro: Paris CC 11.087.11

Рік XVII. ч. 18 /1444/

Herausgeber: Verlagsgesellschaft „Ukrainki Wisti“ Verlagsort: Neu-Ulm/Donau
Druck: Verlagsgesellschaft „Ukrainki Wisti“, Neu-Ulm/Do., Schließfach 32 — Tel. 77529

Неділя 30. квітня 1961 р.

ЯКБИ...

На тлі подій на Кубі, а радше, на тлі рішучих і категоричних висловлювань президента США Дж. Кеннеді з тієї нагоди, мимоволі спадає на думку таке:

Звичайно, існує парадоксальна неспівмірність між малізною кубінських подій і величчю та твердістю слів Кеннеді, але: а що якби президент США свого часу (Двайт Айзенгауер) в момент вибуху угорської революції, в розпалі трагічної, але якої ж і героїчної та одностайної боротьби угорського народу проти того самого ворога, який, фактично, вищірів свої зуби й на Кубі, взяв та й отак рішуче й сказав твердо своє слово і підпер би його ділом?! Чи не стався б тоді поворот історії, чи не пішли б далші світові події по зовсім іншому річизу, перерішивши наперед всі ті «малі», але які ж ганебні й крихаві розгри, що захарастили так сучасність світу терором, кров'ю й погисами різних авантюристів?

Напевно, тверда постава США в часи угорської революції, рішучий тон і готовність всюди й повсякчас боронити засади демократії й права людини, перерішили б багато чого у взаємних із світом насильства і зла та в долі демократичного світу. І в якійсь мірі це коштувало б дешевше, аніж світ заплатив відтоді на полях Ляосу й Кубі, тощо, а надто на полях і по містах самої Угорщини, роздираної пазурями червоного «переможця» і розкльовуваної цим хижаким перед очима цілого світу. А вже куди дешевше б це коштувало, аніж та кривава офіра, яку ще світові належить скласти в майбутньому на жертвник свого примиренства зі злом і потурання йому, на жертвник лінії й оспалості.

В своїй промові перед журналістами й редакторами з нагоди подій на Кубі президент Кеннеді сказав, що суспільства ледачі й оспалі, чи розпечені розкошами й зпасивлі, приречені на зникнення з лиця землі, на заник у цьому змаганні з червоним молохом.

Це золоті слова.

Тільки ж до цих золотих слів треба золотих діл.

Вибух вулкана в Угорщині самою долею був спроектований як зворотний пункт світової історії, коли б провідні мужи світу добачили значення цієї ре-

волюції в самому серці комуністичної потуги й підтримали багатомільйоновий угорський народ.

Коли порівняти події на Кубі й події в Угорщині в 1956 році, й коли послухати слова сучасного президента США тепер і згадати фактичне мовчання США тоді, то не можна не вдаритися в поли руками, й не сказати — «Якби!..»

З путчу на Кубі вийшов пшик. І не міг не вийти пшик, одверто кажучи.

А якщо ще щиріше сказати, то треба ствердити, що провал золотих слів Кеннеді відносно Кубі був перерішений ще 5 років тому в Угорщині пасивністю американського уряду, що не став на захист угорських дітей і матерів, розчавлених советськими танками й розстрілюваних советськими МГами та наземною артилерією, що не стукнув рішуче кулаком по ступі й не закликав розпаншених убивць і розпинателів до порядку.

Апетит приходить під час їдження. Особливо апетит в такого давуна, як червоній імперіалізм кремлівських володарів. Відтоді багато вже пролізло в його пельку й вона не має наміру закриватися. А особливо тому, що поряд золотих і рішучих слів теперішнього американського президента існує інше явище, яке (на жаль, на превеликий жаль!) ті слова уневажнює, або ж змалює їх на силі, — це втома людських мас, втома рабів підневільних, вихаластання їхніх душ з решток надій на західний світ і сподівань волі від нього, — це зневіра. Угорська «баня» при дивній пасивності Заходу втопила в крові багаторого чого, а найперше — віру уярмлених комунізмом людей в найзолотіші й найрішучіші слова західних провідників.

Тому сьогодні і найзолотіші слова, висловлені з найпалкішого серця і з найглибшою власною вірою в них, викликають в душі багатьох лише гіркоту.

Тому й вислід від них, попри всю їхню блискучість і експресію, ніякий. От як вийшов на Кубі.

А тим часом, московський червоний «васька» слухає собі й нічого з того не робить, — він собі жре, чи пак смачно лігтає за «мирно-коєкзистенційним» столом.

роє окреслення ляоських солдатів як «шоколядових вояків», що люблять все інше, тільки не війну.

Сторіччя об'єднаної країни

Щойно перед сотнею років постала об'єднана незалежна Італія. До того часу існувало багато італійських незалежних республік, з яких багато були тільки сателітами могутніх держав (Франції, Австрії й інших). Цього року в березні Італія відзначала сторіччя свого існування. З цього приводу президент Гронкі в промові в парламенті говорив: «Моральні і соціальні проблеми ще досі не вирішені. І тому менше йдеться про те, щоб задумуватися над минулими ідеалами нашого Рісорджіменто (Відродження), як радше над актуальними і соціальними завданнями майбутнього.»

А. ГУДОВСЬКИЙ

ЩЕ ОДИН ВАРІАНТ

«Не є ані розумні, ані патріотичні, ані лицарські наші наступи й протинаступи та українству вони не приносять ні світлості, ні чести, а кожний з них вдаряє сокирою в підставу нашого національного життя. Українство — як співжиття в душі — діє дуже слабо, а це співжиття визначає націю. В ім'я нашого існування ми мусимо з тієї руїни вийти.»

Це є уступ із статті Президента УНР в екзилі д-ра С. Витвицького, що була написана ним ще в 1938 р. (передрук у «Свободі», ч. 65). Минуло майже чверть століття від того часу, а стан нашого співжиття й співпраці не поліпшився ні в ділянці політичній, ні в національно-громадській.

Ми проголосили Шевченківський рік і цей рік повинен би зобов'язувати нас до практичних кроків для поліпшення відносин. Оскільки зараз немає виглядів на здійснення політичної консолідації в рамках УНР, ми робимо спробу розгляду в цій статті питання координації політичних акцій на засаді єдиного визвольного фронту. На цю тему маємо свіжі виступи речників УНР(с) і ОЦВБУ, які варто розглянути.

В «Укр. слові» за 2. 4. появилася стаття інж. О. Бойдуника п. н. «Політичний центр», у якій автор каже: Найстаршим претендентом на спільний політичний центр є Державний Центр УНРРеспубліки, але не робім з нього фе-

тишу, будьмо реалістами й усвідоммо собі, що ДЦ постав 40 років тому, а (цигую) «впродовж тих 40 років зайшли в наші визвольній боротьбі, політиці й дипломатичній акції історичні події та реальні факти, що заслуговують на не меншу увагу й признання, як визвольний етап ДЦ УНР перед сорока роками.»

Далі автор перераховує ті реальні фактори, які виходили на політичну арену. Це — створення ОУН, повстання Карпатської України, УНРади в Львові і Києві, УГВРада, Всеукраїнська Національна Рада(?) і проголошення 30. червня 1941 р. Ці реалітети були продовженням і доповненням діла, започаткованого ДЦ УНР в 1918-1920 рр., і тому український політичний центр повинен би бути синтезом всіх традицій і легітимайції останніх 40 років, опертою на 4-й Універсал і акт соборності 1918-1919 рр.

Інж. Бойдуник закінчує статтю пропозицією, щоб ще до 5-ї сесії УНРади було скликано конференцію «круглого столу» для створення спільного політичного центру «без уваги на форму, не виключаючи, що ним може бути також перетворений й реорганізований ДЦ УНР».

Ми погоджуємося з шановним автором, що перераховані ним політичні чинники і виступи є вкладками в історію (Закінчення на 5-й сторінці)

Українська преса про „Сад Гетсиманський“ французькою мовою

Справжня подія

Під таким наголовком тижневик «Українське слово» в Парижі в ч. 1015 за 23. 4. 1961 р. помістило замітку О. Жд. з нагоди появи роману І. Вагрянного «Сад Гетсиманський» у французькій мові. Про захоплення українців успіхами автора «Саду Гетсиманського» та віддання належного величезній вазі цих успіхів української визвольної справи промовляє вся статтейка О. Жд., яку і подаємо нижче.

«Просто дивно, коли розкриваєш листа й у ньому не знаходиш нічого прикрого. А ще дивніше, коли знаходиш приємну вістку. Але бувають випадки, коли лист приносить незвичайно приємну вістку.

Винятково приємною вісткою була для нас вістка про появу французькою мовою великого роману І. Вагрянного «Сад Гетсиманський» у Видавництві «Нувель Едісьйон Лятін» в Парижі (Париж 6., 1, рю Палатін), в серії «Чужинецькі майстри слова». Це бо справжня подія для української літератури, а зокрема для української еміграції. Бож тільки подумати — за 40 років існування «самостійної УССР» у Франції появилася одиницький переклад «Вершників» Ю. Яновського, а еміграція за той час випустила переклад «Нової заповіді» В. Винниченка, «Марії» У. Самчука, а ось тепер «Сад Гетсиманський». Є від чого почервоніти корнійчукам, литвинам і всім «членам уряду УССР».

Переклад зробив Гр. Алексінський — дбайливо. Він же дав коротку й ядерну передмову. Слід зачекати на вислови фахової критики, щоб говорити про сам переклад. Але факт появи роману І. Вагрянного французькою мовою слід вже назвати великою подією.

На сторінках «Українського слова» ми свого часу широко писали про цей виняткової ваги твір в нашій літературі. Ми тоді мали до твору застереження не мистецького, а так би мовити ідеологічного характеру: недостатне навіт-

лення національного конфлікту. Герой роману виглядає невинним і настоєє на своїй невинності. Як це може бути, коли він українець і дія відбувається в Україні? З української точки погляду — це виразне недотягнення.

Але для чужинецького читача цей мінус є чи не найбільшим плюсом. Коли поминий виразний національний момент, тоді драма героя стає драмою людини в бездушній і протилюдській советській системі. Це найкращий шлях доступу до чужинецького читача. Бож цим шляхом читач підсвідомо сприймає і трагедію нашої Батьківщини.

Зокрема великою подією є поява перекладу для української еміграції у Франції. Наша молодь, молода інтелігенція, що не може читати складних творів українською мовою, має тепер твір великої літератури доброю французькою мовою. Твір, що ставить питання боротьби людини за свою честь і гідність в большевицькій системі з точки погляду — сказати б — аполітичного. Це незвичайний здобуток для прищиплення нашої молоді, народженій у Франції, національної проблематики шляхом вселюдських проблем.

А крім того, у Франції, Бельгії і Канаді цей твір може бути засобом інформатції оточення, що говорить французькою мовою, про трагедію України й засобом репрезентації сучасної української літератури. Репрезентації її з найкращого боку, в актуальному аспекті, з боку бойової літератури за свободу людини, за визволення всіх поневолених Москвою.

Якщо чогось можна жаліти, то хіба того, що переклад появляється так пізно. Але слід признати, що сучасний мент є дуже зручний для поширення твору. І цьому поширенню слід якнайширше сприяти. Цим бо робиться справді загально українську роботу.»

Перед перемир'ям в Ляосі

При кінці березня відбулася нарада т. зв. СЕАТО (Оборонний Союз південно-східних азійських народів). У зв'язку з цим делегат Філіппін Нарцізо Рама заявив: «Криза в Ляосі виявила беззуспінність СЕАТО». Таку саму думку висловив філіппінський міністр закордонних справ Серано. Він вказав на те, що ще в січні ц. р. ляоський прем'єр Бон Оум, вимагав створення комісії для дослідження інтервенції в'єтнамської червоної армії в боях в Ляосі. На конференції делегати Франції й Англії перемогли прийняття резолюції про неутральність Ляосу, висловлюючи при цьому кілька грізних фраз.

Американський журналіст Джозеф Алсон пише в «Нью-Йорк Гералд» 27. 3. ц. р., що «головні союзники Америки (себто Англія й Франція) благають нового президента Кеннеді, щоб він умив руки» від ляоської каші.

Щоб виправдати поразенську політику в справі Ляосу, американська газета «Вашінгтон Стар» пише, що головною причиною відступу армії ляоського уряду є те, «що вона не має волі боротися за свою свободу». Газета повто-

Не забувайте про передплату на „УВ“

XI конференція УРДП в Канаді

31. березня — 2. квітня ц. р. в Торонто відбулася XI крайова конференція УРДП Канади, що її відкрив молитвою митрофорний протоієрей о. П. Самець. Голова Крайового Комітету Ю. І. Булат у вступному слові звернувся до 50-ти умандатованих делегатів з блискучою промовою, що за формою й змістом може бути зразком промови виробленого політичного діяча й керманіча. На почесного голову конференції, на пропозицію С. О. Підгайного, обрано Генерального Секретаря ЦК УРДП І. П. Багряного.

Після обрання Президії в складі П. Панченка, В. Трыля, М. Онушка, В. Підпригори, на чолі з головою конференції інж. М. Ф. Приходьком, і вибору комісії, конференція заслухала з увагою понад двогодинну доповідь Заступника Генерального Секретаря УРДП С. О. Підгайного «Міжнародна політична ситуація, Україна й ми». Ця доповідь знайшла своє відзеркалення у тричастинній резолюції, прийнятій одногласно, з якої перша частина (зовнішньополітична) надіслана Ї Величності Королеві Єлизаветі II, Прем'єрові й уряду Канади та видатній пресі Канади, США й Британії. Перші дві частини подаються до української преси, а в цілому резолюція переслана Центральному Комітету УРДП та крайовим організаціям партії.

Наступною точкою була звітна доповідь голови Крайового Комітету Ю. І. Булата, який схарактеризував досягнення й недоліки праці партійної організації та накреслив завдання на майбутнє. На цьому конференція була перервана і всі учасники приступили до вечери, що її благословив о. П. Самець та дуже вдало приготував невтомний кольпортер партійної преси В. Жура-

ківський. На бенкеті промовляли ген. М. Садовський — голова Представництва УНРади на Канаду, голова УНДС сот. І. Янішевський, І. Олійник, Ю. Булат і з надзвичайною експресією, що захопила всіх учасників бенкету, промовляв письменник Улас Самчук.

Наступною доповіддю на конференції була коротка змістовна промова О. Т. Соєни про працю на церковному, громадсько-політичному й молодечому відтинках. Після доповідей та звіту, й звіту контрольної комісії, що визнала працю Крайового Комітету за добру, приступлено до дискусії, яка почалася промовою щойно прибулого з Нью-Йорку К. М. Приходька — голови ОУРДП в США. К. М. Приходько в блискуче приготуваній промові схарактеризував стан партійної організації в США, відзначив досягнення й недоліки в партійній праці, підкреслюючи konieczність скликання 5-го чергового з'їзду УРДП ще до кінця цього року.

В дискусії взяли участь усі учасники конференції. З задоволенням треба підкреслити загальну політичну виробленість членів партії. Завдяки саме так само становичу полагоджено деякі драстичні моменти в роботі крайової організації УРДП та одногласно прийнято ухвали про konieczність скликання 5 з'їзду, про українську дослідно-видавничу фундацію, про стосунки УРДП й Державного Центру УНР та цілої низки практичних конче потрібних заходів для поліпшення праці організації.

Рівно ж одногласно обрано Крайовий Комітет і контрольну комісію. На голову Крайового Комітету обрано Ю. І. Булата.

Конференцію розпочато співом «Заповіту» Т. Г. Шевченка й закінчено гімном «Ще не вмерла Україна». БІО

РЕЗОЛЮЦІЯ XI-ОІ КОНФЕРЕНЦІЇ УРДП КАНАДИ

Конференція вітає Ї Величність Королеву Єлизавету II-гу.

Конференція вітає Високостойного Прем'єра Канади Джона Діфенбейкера — оборонця поневолених народів Москвою.

Конференція вітає Президента УНР в екзилі д-ра Ст. Витвицького, Голову УНРади й Генерального Секретаря ЦК УРДП І. П. Багряного.

I. В СПРАВАХ ЗОВНІШНЬО-ПОЛІТИЧНИХ

1. Конференція стверджує: ілюзії правлячих кіл вільного світу про можливість т. зв. «коєкзистенції» з світом комуністичним відходять в непам'ять, а надія на пряму обопільну домовленість поміж США і СССР перед лицем теперішньої ситуації цілком ілюзорна. Ні США, ані СССР, до певної міри узялежнені від їхніх союзників, чи сателітів, чи півсателітів (Пекін), цього доконтати не можуть.

Тому справді реальним є лише один шлях — шлях безкомпромислової боротьби поміж цими наскрізь протилежними світами, боротьби аж до перемоги одного з них над іншим.

2. Вільний світ, а з ним і наш народ та всі поневолені Москвою і Пекіном народи переможуть лише тоді, коли уряди вільного світу:

а) спільними зусиллями якнайшвидше зліквідують рештки колоніальних володінь, усіяко підтримуючи визволення колоніальних і залежних націй;

б) стануть на становищі мілітарної, матеріальної й моральної підтримки національно-визвольних рухів, скерованих проти нового комуністичного колоніалізму;

в) приймуть, як головну засаду їхньої політики, політику революції супроти московської і китайської комуністичних імперій, цебто політику визволення націй, що їх ті імперії поневолили;

г) всіляко підтримуючи Організацію Об'єднаних Націй, якнайшвидше виключать із складу Об'єднаних Націй комуністичний блок, обсадивши звільнені місця в ОН екзильними урядами тих народів, що перебувають під комуністичною тираниєю;

д) з усією ясністю проголосять і будуть готові вжити всі роди зброї на випадок комуністичної інтервенції;

е) даватимуть допомогу лише тим країнам, уряди яких беззастережно проголосять себе по боці вільного світу;

е) виходитимуть з становища, що оборона демократії полягає в тому, щоб за-

безпечити людину і суспільство від узурпації свободи комуністичною тираниєю; ж) вживуть заходів до створення можливостей «визирати свободу» для співробітників комуністичних місій у країнах вільного світу;

з) поведуть рішучу боротьбу проти інфільтрації комуністичних ідей у країнах вільного світу, стосують поза законом комуністичні організації в країнах вільного світу та усунуть з усіх освітніх, наукових і пропагандивних установ прокомуністичні елементи.

II. В СПРАВАХ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Конференція стверджує:

1. Визволення нашої нації залежатиме від її організованості, морально-політичної єдності та рішучості на найтяжчу боротьбу проти ворога за національну незалежність і свободу.

2. Дуже поважну ролу в цій справі може відіграти еміграція — єдиний сьогодні репрезентант нашої нації за кордоном, якщо діятиме під керівництвом одного центру, яким був і є, і має бути Державний Центр Української Народної Республіки.

3. Головними завданнями Державного Центру УНР, Виконавчого Органу й Української Національної Ради є:

а) домагатися перед урядами вільного світу усунення з Об'єднаних Націй маріонеткового уряду т. зв. УОСР та заступлення того місця Урядом УНР;

б) змагати до єдності політики визволення всіх поневолених народів Москвою і Пекіном без поділу на сателітний чи СССР статус тих народів;

в) висунути ідею конференції народів Східної й Середньої Європи поневолених Москвою та змагати до найскоршого створення координаційного центру тих народів тут, закордоном;

г) як дотепер, так і надалі стояти на виразно самостійницьких позиціях, підтримуючи єдність і єдину політику визволення народів поневолених Москвою і Пекіном, відкидаючи нежиттєву і під кожним оглядом небезпечну концепцію т. зв. єдиного фронту з білими й червоними росіянами в боротьбі проти Москви;

д) йдучи на найбільші поступки у взаєминах поміж партіями, маючи на увазі інтереси цілої нації, запроженої і поневоленої, Українська Національна Рада і Виконавчий Орган мають змагатись до повної консолідації всіх українських політичних сил закордоном.

ПРЕЗИДІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Д-р Г. НАКОНЕЧНА

Українці на міжнародному конгресі в Італії

В першій половині квітня ц. р. відбувся в Фльоренції й Пізі (Італія) VII-ий міжнародний конгрес назвознавства, організований окремим комітетом на чолі з проф. К. Баттієті. В ньому взяло участь близько 300 науковців з таких країн, як Англія, США, Канада, Німеччина й інші. З українців були зголошені на конгрес професори: М. Боровський, Яр. Рудницький і Яр Славутич з Канади, проф. І. Сидорук з США, д-р Г. Наконечна з Німеччини та проф. А. А. Белетський з Києва («з Росії», як це було офіційно подано). Приїхало тільки троє: проф. Рудницький, проф. Славутич і д-р Наконечна.

Прочитано три українські доповіді, а саме — Славутича та Рудницького. Останній прочитав, заступаючи, теж доповідь проф. Боровського.

З українських наукових установ була репрезентована УВАН в Канаді, зокрема ж на виставці нової ономастичної літератури, що відбулася з нагоди конгресу.

Українці-делегати брали участь у дискусіях над доповідями інших, як також і в усіх інших конгресових імпрезах.

На закінчення конгресу відбулася генеральна асамблея міжнародного ономастичного комітету з участю офіційного делегата Канади проф. Яр. Рудницького. Наступний конгрес вирішено відбувати в Амстердамі (Голляндія) в 1963 р. для відзначення 25-ліття першого конгресу в Парижі в 1938 р.

Українці-учасники цьогоорічного конгресу в загальному вив'язалися з завдань позитивно. Майже всі доповіді стояли на високому науковому рівні. Тема доповіді проф. Рудницького притягла поважне число англомовних слухачів і була єдиною доповіддю про канадійську топономастіку, в якій відведено було багато місця українській топоніміці в Канаді.

Для точнішого перегляду подаємо переклади конспектів виголошених доповідей, так як вони були офіційно надруковані в програмі конгресу.

Проф. М. Боровський, Вінніпег: «Назви Чорноморського байсену в міжнародній ботанічній термінології». Автор досліджує рослини, які становлять фльору Чорноморського байсену, а передусім України, й які носять у міжнародній ботанічній термінології назву України, або назви українських областей, провінцій, міст, гір, рік, степів, і т. п. Він включає сюди також рослини, які носять назви кімерійців, скитів, сарматів і інших племен, що заселивали Чорноморський басейн. У висновках автор подає причини, чому ці назви такі численні в ботанічній термінології (близько 250 рослин).

Проф. Яр Славутич, Едмонтон: «Типічні прізвища в східнослов'янських мовах». В доповіді автор розглядає най-

типовіші прізвища в сучасній російській, українській та білоруській мовах з етимологічного становища. Вони класифіковані відповідно до типів словотворення. Принагідно згадано теж польські й інші слов'янські прізвища з метою пояснити ономастичні взаємини, відношення, й т. п. між слов'янськими мовами. Зроблено теж спробу з'ясувати критерії визначення національності осіб з даними прізвищами, наприклад, Кузнецов (росіянин), Коваленко (українець), Ковальов (білорус). Кожне з цих прізвищ значить «син коваля». В східнослов'янських мовах прізвище жінки відрізняється від прізвища чоловіка (наприклад, Ахматова — Ахматов... і т. д.). (Не тільки в східнослов'янських, але й усіх інших слов'янських! — Г. Н.) Ці особливості виявлено морфологічно (змінною закінчення в зв'язку з граматичним родом, вставлений суфікс, тощо).

Проф. Яр. Рудницький, Вінніпег: «Проблема канадійського назвознавства». Канадійське бюро географічних назв в Оттаві займається місцевими назвами Канади з 1897 і вже досить багато праць у цій ділянці, зокрема цінні «Газетір оф Канада». Наукове дослідження канадійських місцевих назв почали історики, зокрема ж Г. Г. Армстронг працює «Походження й значення канадійських місцевих назв» (Торонто, 1930). Мовознавчий дослід канадійських назв, проблеми їхньої етимології, класифікація канадійської топоніміки і т. п. почалася в Канаді з праці Української Вільної Академії Наук — УВАН у Вінніпезі, що видає систематичну серію «Ономастика» з 1951 р. (досі 20 чисел). Автор дає огляд ономастичних дослідів у Канаді, а також і праць, що ще не появились друком.

Стільки конспекти. В цілості доповіді будуть надруковані в конгресових збірках. Годиться відзначити, що конгресові патрунував окремий науковий комітет, в склад якого з українців запрошено проф. Яр. Рудницького, члена української ономастики й учасника першого конгресу в Парижі в 1938 р.

На конгресі не обійшлося без інцидентів, що могли б були викликати сенсацію, якщо б були правдоподібні. Проф. Славутич розповідав про намагання влакрати його в Римі перед готелем в ясний день. Хто були напасники: злодії, чи політичні емісари — невідомо. Українські кола в Римі розслідять цю справу. Учасники конгресу були тієї думки, що проф. Славутич повинен був за всяку ціну віддати справу в руки органів безпеки в Римі, а не легковажно спекуватися її заради одного, порівняно менш важливого, дня у Фльоренції. Цим він послабив вірогідність згаданого «агентату», не тільки серед делегатів з-поза залізної заслонки, але й вільного світу.

До ситуації в УНРаді

(Продовження з попереднього числа)

Сказано зовсім ясно. Отже, УНДО і надалі, на майбутнє міцно тримається своїх позицій.

Ми не будемо входити в обговорення цієї позиції УНДО. Цікавих відсилаємо до статтей Миколи Лівичького в «Українських вістях» п. н. «Вимушена відповідь» та до статті в тих же «Українських вістях» Богдана Войнаровича п. н. «Нарешті ясність», в яких детально висвітлюється справа Американського Комітету Визволення. Тут лише ствердимо, що таке вперте поставлення саме цієї справи з боку УНДО, і то якраз в період рішальних розмов про скликання сесії УНРади, цілком натурально утруднює домовлення поміж фракціями і припізноє термін скликання сесії. Було більше року часу, щоб обговорити ці справи й домовитися щодо них. Чому в самий останній момент УНДО порушує цю справу, коли вона, крім того, вже схвалена і, так би мовити, перетравлена величезною більшістю прихильників Державного Центру?

Опозиція проти ВО, яка розпочала свою дію відомим «Проголошенням» і в якій перед веде Союз Земель і його пресовий орган «Український селянин», відразу взяла такий тон, який виключає всяке порозуміння. Бо наклепи і лайки — це не дискусія, прийнята в демократичному світі, з приводу полі-

тичних розходжень. Недарма явні противники УНРади (ЗЧ ОУН) залобки передрукуюють у своїй пресі писання опозиції і зловтішно (але не безпідставно) заявляють, що навіть в їхній пресі не було ніколи таких випадків проти УНРади чи її складових частин, як це має місце в писаннях «опозиції» на адресу їхніх ніби партнерів по УНРаді. Отже, спозиція вживає таких методів, які свідчать хіба про її бажання усунути з УНРади ненависні для них організації УНДС і УРДП. Як приклад, наводимо хоч би вислів «шахрайство», який правив за наголовок однієї з статей в «Українському селянині». Отже, тенденція тут ясна: **витворити таку атмосферу, щоб не було ніякої можливо-сти домовитися і щоб в результаті прийшло до розвалу УНРади.** Але, коли таких методів вживає Союз Земель п. Доленка, то треба ствердити, що **ані УНДО, ані тим більше фракція соціалістів від такого поступовання не відмежувалися.**

На тілі такої ситуації дуже цікаво спостерігати, яке становище зайняли т. зв. неутральні, себто ті, які ніби «об'єктивно» підходять до подій в УНРаді. Треба ствердити, що ці «неутральні», не виступаючи проти непритуплених методів «опозиції», фактично зайняли

(Продовження на 3-й сторінці)

До ситуації в УНРаді

(Продовження з 2-ї сторінки)

становище проти Виконавчого Органу і ллють воду на млин «опозиції». І так Р. Срібний в «Листах до приятелів» з ересня м. р. пише, що «Проголошення опозиційних партій» і «пристрасна відповідь Голови ВО, друкована в офіційному бюлетені — однаково шкодили повазі ДЦ УНР». Отже, ставиться знак рівняння поміж нападом і відповіддю на напад, не беручи під увагу, хто ж почав і в якому тоні, а прикметником «пристрасна» кидаючи спеціально збільшене обвинування на адресу Голови ВО, хоч у тій відповіді немає ані наклепів, ані лайок, які є в т. зв. «Проголошенні». Далі Р. Срібний в тій же статті покликається на статтю С. Довгала у «Вільній Україні», ні словечком не згадуючи про просто таки нечувані своєю брутальністю, наклепами і не-правдивими твердженнями зміст тієї статті, а значить вважаючи її за цілком нормальне явище, або й навіть солідаризуючись з нею. Чи це є «неутральність» і «об'єктивність»? Чи цим не приймається сторона «опозиції»? Це, звичайно, кожному вільно, але тоді немає чого вживати менторського тону об'єктивного глядача, який зі свого недосяжного становища дає ніби «об'єктивні» поради тим, які тяжко працюють біля нашої національної справи.

Очевидно, Р. Срібний, осуджуючи відповідь Голови ВО на «Проголошення», осудив би і відповідь його на статті у «Вільній Україні». Та цього він не встиг зробити, бо та відповідь з'явилася дещо пізніше. Це за нього робить Іван Кедрин в «Свободі» з 24. лютого ц. р., коли пише:

«Так зв. «Вимушена відповідь» Голови Виконавчого Органу (це була відповідь на статті у «Вільній Україні» — Т. С.)... вижлякала також дуже неприємне враження в читачів — не своїми окремими аргументами, а самим фактом своєї появи...»

Отже, проти аргументів п. Іван Кедрин нічого не міг сказати, то вважав за потрібне осудити принаймні «сам факт появи», себто знову поставити знак рівняння між нападом і відповіддю на напад. Ну, а що ж робити, коли опозиція не вгаває у своїх брутальних нападах? Мовчати, бути вище за тих, які дискутують? Чи це не є так само один із способів опозиції в поборованні нинішнього ВО? Бож всі ті напади опозиції поширюються серед українського громадянства. І якби на них не відповідалося, то чи не сказала б тоді опозиція, а може з нею разом й оті «неутральні» ментори, що от, мовляв, ті, на яких нападають, мовчать, бо не мають чим і як

відповісти? Чи не постаралася б тоді опозиція викликати в громадянства враження, що мовчанка пояснюється тим, що в нападах є якась доля правди? Отже, відповідати зле, і мовчати зле! Ми, наоми, вважаємо, що в демократичних суспільствах завжди треба відповідати на безпідставні напади, відповіді речево і на підставі фактів і документів, як то і було роблено.

Протягом останніх кількох місяців різні пресові органи, що прихильно ставляться до Державного Центру («Прометей», «Рада» тощо), вміщували статті, в яких автори з великим знанням справи та з глибоким патріотизмом обговорювали справи Державного Центру, пропонуючи різні реформи та заходи, які мали б спричинитися до оздоровлення внутрішньої атмосфери в органах державного Центру та до поліпшення їхнього функціонування. До цих голосів треба віднести з великим признанням і ствердити, що багато з висловлених думок є дуже цінними. Вони свідчать також про те, з якою увагою українське громадянство ставиться до загальнонаціональних справ, репрезентованих Державним Центром.

Проте, є одне велике «але», з яким зустрічаються оті всі щирі й цінні поради. Річ у тому, що для виконання отих всіх пропонованих реформ чи заходів потрібні ухвали більшості УНРади. Але — що робити, коли сьогоднішня, припадкова більшість в УНРаді (більшість одного голосу) не бажає собі ніяких змін? Не бажає в першу чергу тому, що ці зміни могли б спростувати саме ліквідацію отієї «більшості». І тому фракції випадкової «більшості» — хоч вони малочисленні й не мають за собою попертя безпартійної маси прихильників Державного Центру — тримають у своїх руках ключ від ситуації й на жадні реформи погодитися не хочуть. Яскравим прикладом цього є нинішнє становище УНДО: хоча справа Американського Комітету цілком недвозначно знайшла схвалення величезної більшості прихильників Державного Центру, проте УНДО вперто тримається погляду, що Виконавчий Орган зробиш недобре, коли припинив зв'язок із згаданим Комітетом.

Серед статей, що обговорюють ситуацію в Державному Центрі, є й такі, які під плащиком об'єктивності фактично, як то вже було згадано вище, захищають нинішню опозицію. До таких треба також залічити другу статтю Р. Срібного в «Прометей» з 16. лютого ц. р. п. н. «Українська проблема в холодильні». Автор, між іншим, твердить:

«УНРада повинна зблизитися до суспільства, що після довгого скитальства нарешті осіло і зосередилось у далеких від неї краях і континентах».

Ми з цим цілком погоджуємося. Але Р. Срібний якось ніби випадково забуває, що протягом останніх чотирьох років це, власне, Голова ВО М. Лівидький та Голова УНРади І. Вагрянний своїми поїздками до Англії, Франції і, насамперед, до США та Канади зробили все, що було в їхніх силах, щоб «УНРада зблизилася до суспільства». А далі автор суперечить сам собі, коли твердить, що «Делікатні питання зовнішніх зв'язків... робляться темою масівок, віч. Хрущов може дозволити собі на дипломатію погрози, ультиматумів, вульгичних спектаклів. Але ми... робити цього не повинні». Це цілковита підтримка становища фракції УНДО, бо саме в постановках цієї фракції зустрічаємо ці вислови про «погрози, ультиматуми і вульгичні спектаклі». Отже, з одного боку, треба «зблизитися до суспільства», а з другого — кидається анатему на «масівки, віча і вульгичні спектаклі».

Коли Р. Срібний вважає, що «справи Американського К-ту стають час до часу домінуючими в задумах і діях — то це знову ж таки захист становища, що його зайняло УНДО, бож це ця фракція твердить, ніби Виконавчий Орган вважає справу відношення до Американського Комітету за «одиноку і найважливішу справу нашої політики на міжнародному форумі». Але Виконавчий Орган припинив зв'язки з Американським Комітетом і вважає цю справу, принаймні на даному етапі, доки АКВ кардинально не змінить своєї політичної лінії, за скінчену, а УНДО, разом з іншими опозиційними фракціями, вважає, як воно висловлюється, «активну співпрацю» з АКВ за конче необхідну.

Проблема зупинок

(З АНГЛІЙСЬКИХ ДИВОГЛЯДІВ)

Керівники міського транспорту, як рівно ж дирекції автобусних компаній, мають багато клопоту з автобусними зупинками. У нових мешканцевих кварталах власники будинків не дозволяють будувати автобусних зупинок проти їхніх будинків, внаслідок чого автобуси не мають де зупинятися.

Виходячи з засади, що «мій дім — мій замок», мешканці будинків заявляють, що автобусні зупинки порушують спокій їхнього приватного життя: вони не хочуть завжди бачити зборища людей проти своїх будинків. Крім того, пасажири двоповерхових автобусів заглядають у вікна їхніх мешканців, що є свого роду втручанням в їхню особисті справи.

Для кого ж тоді справи АКВ є «домінуючими» — для ВО, чи для УНДО й решти опозиції? Чи кидання таких обвинувань в бік ВО це є перевертання цілої проблеми «догори ногами»?

Р. Срібний висловлює також таку думку:

«Ненормальністю є те, що по кількох осіб, які не так із кожноточною делегацією, але випадково знайшлися в місці осідку Президії й ВО, фактично рішення про поставу своїх партій, іноді в супереч волі великої більшості членів тих партій, які живуть в інших містах Європи, чи за океаном. Постає щось у роді диктатури кількох одиниць у кожній партії».

Цілком згідні з цими заувагами. Але, знову ж таки, кого вони стосуються? Поминаємо те питання, скільки членів і де має, прикладом, така партія, як УНДО. Вважаємо, що вона могла б мати далеко більше число членів, ніж має насправді. Але — чи є осередки УНДО в Англії, в Австралії, в Канаді та по різних містах США? Звичайно, в умовах перебування на чужині всі партійні організації з часом підпадають. Проте, є незаперечним фактом, що співзвучні до УНДС чи УРДП осередки існують і діють по всіх континентах, відбувають свої з'їзди, конференції і перебувають в постійному зв'язку з центральними органами УНДС чи УРДП в місці осідку Державного Центру. Де й коли відбуваються з'їзди чи конференції опозиційних фракцій і чи існує достатній зв'язок центральних органів з своїми, хай і нечисленними, членами по інших країнах чи континентах?

Щоб скінчити із думками, висловленими в статті Р. Срібного, згадаймо ще про його погляд на завдання, з одного боку, УНРади, а з другого — Виконавчого Органу, себто — парламенту й уряду. В статті сказано:

(Закінчення на 6-й сторінці)

Олександр ІНГУЛЕЦЬ

Від В. Белінського до К. Паустовського

Останніми часами на сторінках української еміграційної преси друкувалися статті з приводу полеміки між українським поетом Максимом Рильським та російським письменником Константіном Паустовським. Не маємо під руками чиsla московської «Літературної газети», тому не можемо детально розглянути тієї полеміки між тими визначними працівниками літератури.

Але з тих коротких абзаців з листа Паустовського, що потрапили на сторінки нашої преси, видно, що та полеміка в своїх початках мала досить ліричний характер та взаємної поваги і пошани. В своєму листі Паустовський пригадує Рильському минулі роки «нашої дружби», згадує про берети Дніпра, де вони ловили рибу, про симпатичних стареньких українських дідусів, які народилися ще за царя Олександра II, про колгоспників, які майже всі видавалися йому красунями. Згадав він і про дискусію — які вірші треба читати коханій дівчині, і, нарешті, про перші дні війни в Києві, коли «ми попрощалися по-братерському».

Що поламало цю дружбу, які були до того причини — ми не знаємо. Знаємо тільки, що «друзі» посварилися.

Таке ідилічне наставлення Константіна Паустовського до українських стареньких дідусів, красунь колгоспниць нагадало нам майже точнісіньке наставлення до України, українців та до Тараса Шевченка російського літературного критика Віссаріона Белінського. Десь у середині XIX ст. він подоро-

жував по Україні і писав про цю подорож так:

«...Близько 30 верств перед Харковом я побачив «Малоросію», хоча помішану з брудними москалями... Мешкальні хази «хахлів» подібні до фермерських — чистота і краса не до описання. На вас дивляться інші люди і дуже милі діти, в той час коли в москалів гірше ніж у свиней... «Малоросія» є краєм поезії й оригінальності найвищого ступеня. «Малоросія» — талановиті безподібним гумором: у житті того простого народу багато людяного і благородного. Тут усі почуття на місці, що ними зумовляється висота людської природи...»

В початках своєї літературно-критичної діяльності не був Белінський ворогом України, так само як і Паустовський. Ставився він доброзичливо до української літератури, не ставив під сумнів аспірації українського народу щодо його існування, ані до його прав на власну національну індивідуальність, а також на власну культуру.

Критично розглядаючи «Слово про похід Ігоря», він зробив такий висновок:

«...Пісня несе печать поетичного і гуманітарного духа («Південної Росії»), заки вона зазнала варварського ярма татарів, який залишився чужим для грубої і дикої Північної Росії».

В цій пісні є щось теплого, гордого і гуманітарного у взаєминах діючих осіб. Все те, повторюємо, є відзвуком «Південної Росії», де ще й зараз є стил-

ки гуманітарного і благородного в родинному житті, де сексуальні відносини оперті на коханні, а жінки користуються правами своєї статі. Все те протилежне у Північній Росії, де родинні відносини грубі, де жінки є певним родом домашньої тварини, кохання є зовсім зайвою річчю в справах подружжя.

Порівняйте життя «малоросійського» селянина з життям московського мужика, міщанина, купця, а частково навіть і інших прошарків, і ви переконаєтесь у слушності нашого висновку, що пісня Ігоря є південного походження...»

Прихильною рецензією привітав Белінський появу «Кобзаря» Тараса Шевченка, зазначивши: «...що тут є, в «Кобзареві», і поетичні думи, і історичні легенди, і чари залишеної любові, і історія любові Катерини, — словом, всі елементи народньої поезії «юга нашого отечества»».

Коли ви ведете з «руським человеком» розмову, то не знаєте, чим та розмова може закінчитись. А вона може закінчитись моральною образою, а можливо і фізичною. Щось подібне сталося із Белінським, з його відносин до українців і до Тараса Шевченка. З поступовою, ліберальною людиною він згодом став завзятим соціалістом, московським шовіністом. Як соціаліст, він мріяв ошчасливити людство шляхом фізичного знищення сотень тисяч людей, а його спадкоємці більшовики, виконуючи його заповіті, знищили десятки мільйонів людей для «ошчасливлення» людства (на московський зразок), але того «соціалістичного щастя» не видно в СССР, та напевно ніколи не буде.

Про себе персонально він висловився

так: «Страшний я человек, когда в мою голову забивается какая-нибудь мистическая нелепость». Крім «містической нелепости» в його голову вліз московський зоологічний шовінізм та русофіліство, бо як інакше розглядати таї його вислови:

«...Літературною мовою українців не сміє бути мова українська. Нею може бути тільки московська. Якщо б появився в Україні великий поет, то не може він бути іншим, як тільки московським поетом і сином Росії, який інтереси Росії включає в своє серце, терпить її недолю і радіє її радощами...»

Так раптово з прихильника України, українців він став її заклятим ворогом, а особливо Тараса Шевченка. Крім того, він в деякій мірі сприяв покаранню Шевченка царем Миколою II.

Дізнавшись про засуд Тараса Шевченка, цей «власність дум», переконаний соціаліст не осудив того жакливого покарання Тараса Шевченка, не осудив і царя Миколою II за цей злочин, а навпаки — в листі до Анненкова з великим задоволенням пише:

«...Цей хахлацький радикал написав два памфлети. Після прочитання першого цар сміявся. Справа була зліквідована. А прочитавши другий памфлет цар дуже розлютувався... Я сам не читав тих памфлетів, ані не читав ніхто з моїх знайомих... Але я переконаний, що той другий памфлет мусить бути обурюючо підлим, і за те Шевченка заслано, як солдата, на Закавказзя. Мені його не жалко: будь я сам суддею, я теж не видав би іншого засуду. Я відчуваю особисту ворожість до лібералів такого роду... Це вороги всякого поступу. Своїми зухваліми дурниціями вони дратують уряд, роб-

Трибуна Мартина Задеки

ТАМ І ТУТ

Там — за залізною заслоною, в ССРСР.
Тут — за океаном, в США.

Але мова буде здебільшого про «тут».

Коли в США трапляється якась визначна подія, советська преса або зовсім промовчить, або надрукує про неї п'ять-десять рядків — дрібним шрифтом! — на третій сторінці. І навпаки: коли в ССРСР станеться щось подібне, американські газетно-радіо-телевізійні репортери зчинять з того приводу такий галас, від якого в незвикло до цього людини вушні перетинки лускаються.

12. квітня. За океан з Москви настіла вістка — советський майор Гагарін щасливо облетів навколо земної кулі. Ну й почалося! Газети: «рошен!» Радіо: «рошен!» Телевізія: «рошен!» А телевізійні репортери просто таки на вулицях перешиняють перехожих, наставляють кожному до рота свій ручний мікрофон — і...

— О —

— Гав'ю ду, сер! Чи ви чули новину?

— Яку?

— Росіяни запустили навколо землі людину.

— Про це чув.

— Як на вашу думку: позначиться ця подія якоюсь мірою на зовнішній політиці ССРСР?

— На зовнішній політиці, можливо, і не позначиться, але на поведінці Хрущова, безумовно, позначиться.

— Тобто?

— Минулого року, виступаючи на сесії ОН, Хрущов скидав лише черевик, а тепер скидатиме й штани.

— О —

— Гав'р ю, пап?

— Файн!

— Чули, росіянин облетів навколо землі?

— То й що ж з того? І наші хлопці полетять.

— Ви певні, пап?

— Шюр!

— О —

— Ікс'юз мі, мем!

— Прошу.

— Ви, мабуть, уже знаєте, що сталося в ССРСР?

— О, ССРСР — найчудовіша в світі країна!

— Так.

— Безплатне навчання.

— Так.

— Безплатне лікування.

— Так.

— Безплатні курорти.

— Так.

— Безплатний... рай.

— А чи не думаєте ви, мем, пересели-

лять його підозрілим і викликають гострі заходи, згубні для освіти й письменства».

Отже, не бачивши і не читаючи тих памфлетів, Белінський схвалою засуд Тараса Шевченка царем та ще з цинізмом заявляє, що будь він суддею він іншого вироку не виніс би Т. Шевченкові. Те ж саме роблять його сучасні послідовники — засуджують людей на страту без будь-яких доказів їхньої вини.

Далі він оповідає про прикрасці, які спіткали цензорів Кулішової «Повісті про український нарід», і про те, як тоді почала лютувати цензура, та пише: «...От що робе ця худоба безглузда ліберальчики! Ох, уже мені ті хахли! Культівують лібералізм в ім'я галушок і вареників із свинячим салом!»

Такий присуд винесла Шевченкові, Україні та українському народові «русская светлая личность» — московський шовініст, русифікатор та лютий ворог України й Шевченка.

Звичайно, не вся російська інтелігенція засуджувала Шевченка так, як Белінський. Герцен, дізнавшись про засуд Тараса Шевченка, писав з приводу цього: «...У найгірших часах європейської історії завжди знаходимо певну пошану особистості, певне признання їхньої незалежності, визнання певних прав їхньому талантові і генієві, проте Спінозу не засуджували, а Лессінгові не веліли бігати під палицями, щоб би його з обох боків...»

При цій нагоді хочемо згадати ще одного визначного русофіла Максима Горького.

Посварившись із своїми побратимами-комуністами, Максим Горький, десь у

тися з платного пекла до безплатного раю?

— Що бо ви, справді? Чи ж зможу я там існувати, коли в ССРСР заборонено приватну торгівлю...

— О —

— Галло, май френд!

— Є, сер.

— Якої ви думки про повітряну подорож советського космонавта навколо землі?

— Пропаганда!

— Та ні.

— Пропаганда?

— Увесь світ про це говорить.

— Пропаганда!

— Наш президент привітав Хрущова з успіхом.

— Наш президент привітав Хрущова і з успішним запуском ракети на Венеру. А де вона, та ракета, е? Пропаганда!

— О —

— А'м соррі, гіорл.

— Чого вам від мене треба?

— Що ви думаєте про советського майора Гагаріна?

— Чого я маю про нього думати, коли в мене є свій Гаррі.

— О —

— Парди мі, сер! Чи можу я вас затримати на хвилинку?

— Хоч би й на дві.

— Дякую. Як ви гадаєте: хто перший дістанеться на Місяць — росіяни чи американці?

— Нам нема рації летіти на Місяць.

— Чому нема рації?

— Бо комуністи однаково зіпхнуть нас з Місяця.

— Як то «зіпхнуть»?

— Та так, як вони звідусіль нас спихають. Оголосять американців «імперіялістами», «загарбниками», «колонізаторами» — і зіпхнуть.

— О —

Та ось, нарешті, дійшла й моя черга. — Чому, на вашу думку, США мають поразку за поразкою на світовій арені?

— Бо ми, американці, «хитрі» собі на шкоду.

— Я вас не розумію.

— Те, задля чого нам треба б нераз лоба собі набити, ми мудреємо за долари купити.

Мартин ЗАДЕКА

Вільна українська демократична преса — могутній засіб боротьби за права й кращу долю нашого народу. Для цього її треба всіляко підтримувати!

середині 20-х років, виїхав до Італії. Побувши там декілька років, він переконався, що Сталін такий «строїт соціалізм» і в початках тридцяті року повернувся на «родину».

Із Італії він пароплавом прибув до Одеси, а з Одеси до Москви поїхав потягом. На станцію Київ назустріч йому вигнали робітників київських заводів та «вітали» його як «борца за освобождение от капитализма». Вітаючи робітників, Горький розхвалював «досягнення влади пролетаріату», осуджував уряди західних держав та буржуазію за те, що вони «спотворюють» комуністичну дійсність і, між іншим, сказав:

«На заході буржуазна преса пише, що в Україні голод, тисячі людей умирають з голоду. А я, пройшовши від Одеси до Києва, ніде не бачив ознаки голоду. На станціях я спостерігав багато людей, а в буфетах подостатньо різноманітної їжі. За столами люди споживали запашні та смачні обіди. То де ж той голод, я вас запитую, про який так багато пише закордонна буржуазна преса?»

Під час цієї промовистої тиради в одного робітника не витримали нерви й «пролетарське» серце і він з натовпу витукнув:

«Ти, Максимович, піді подивись на жидівський базар, що там робиться, й тоді говори про голод!»

Що сталося із тим робітником, нам невідомо, але певні, що ГПУ його знайшло і який тільки послало пасти медведів, а, можливо, сталося щось і гірше.

Тепер перейдемо до розгляду окремих абзаців листа Паустовського до Максима Рильського:

«Ви натякаєте на спільність моїх ду-

Юл. МОВЧАН

Хто спотворює пам'ятники Т. Шевченкові

В одному з попередніх чисел «УВ» ми повідомляли, що 12. березня ц. р. українці м. Клівленд (США) зібралися біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в місцевому українському культурному парку, аби віддати шану великому кобзареві України в день 100-річчя з дня його смерті.

Місто Клівленд є, мабуть, єдиним містом на чужині, де українці мають, хоч і невеликий, але окремих національно-культурний парк з пам'ятниками, пропам'ятними таблицями і т. д. Поруч тут також розміщуються культурні іншіх національних груп: німецький, польський, італійський, грецький, чеський і т. д. — і в тому числі навіть культурні «русинів» (правда, як і треба було сподіватися, цілком «голий», тобто, без жодних пам'ятників та інших оздоб, які б промовляли про «русинів», як про якусь окрему національну групу).

Крім пам'ятника (півгруддя) Т. Шевченкові, в українському культурному парку Клівленду є також пам'ятник (також півгруддя) Іванові Франкові та Володимирові Великому (на цілий зріст). Простіше кажучи, в недалекому майбутньому поставити пам'ятник Лесі Українці.

Але що це за пам'ятники? Чи відображають вони хоча б у мінімальній мірі «дух» та «суть» тих великих синів української нації, для увіковічнення і в пошану яким вони тут поставлені?

На нашу думку, — зовсім ні. І з цим напевно погоджується кожен, хто їх оглядає, хоча про це чомусь «не прийнято» багато говорити, або писати. В чому ж справа?

Постать Т. Шевченка зображена у вигляді якогось зношеного столітнього старця, який може символізувати все — тільки не бойового, повного сил і відваги борця та революціонера, який був завжди і скрізь наш великий пробудитель. Подібно немічно і безсило (видно, зроблений тим самим скульптором) виглядає пам'ятник Ів. Франкові, який так само, будучи скоцюрблений якщо не в три, то в кожному разі «дві погібелі», з підсліпуватими очима, нібито щось записує до свого блокнота. Жодного натяку на бойову постать цьо-

го «вічного революціонера» і великого каменяра.

Ще більш жартівливо виглядає пам'ятник Володимирові Великому. Коли на нього дивитися здалека, то ще «пів біди». Але зблизька, то це справжня карикатура, або насмішка з постаті найвидатнішого сина українського народу княжої доби. Голова в нього наче в коня, страшенно видовжена; очі глибокі, запалі наче вмерця; і в цілому ця фігура скорше подібна на опудало, яке колись у нас ставили на городах для відстрашування горобців від конопель.

Ми обійшли інші культурні національних груп. Скрізь пам'ятники як пам'ятники. Кожна національна група намагалася подати постаті своїх національних героїв, мистців чи діячів у найкращому і найбільш привабливому вигляді. Чудово та імпозантно виглядають пам'ятники Гете і Шіллерові в німецькому культурному парку; Шопенів та Марії Конопницькій — у польському; Томасові Масарикові та Шафарикові — в чеському, та ін. Жодного порівняння з пам'ятниками наших діячів... Хто був їхнім скульптором, хто їх компопував — невідомо (імена скульпторів не подані на пам'ятниках). Кажуть, що вони були поставлені тут ще перед другою світовою війною. В кожному разі, ті, що ліпили пам'ятники українських діячів в цьому культурному парку, або не мали жодного поняття про «дух» та ідейне «я» тих діячів, тобто були зовсім не обізнані з їхньою творчістю, або, може, спеціально, тенденційно хотіли показати перед світом їх такими немічними і непривабливими.

Якщо йдеться, зокрема, про спотворення пам'ятника Т. Шевченкові, то вищенаведений випадок, виявляється, не є винятком. Влітку 1957 року ми мали щастя бути на відкритті пам'ятника поетові в «Союзівці» (штат Нью-Йорк) — відпочинкової оселі Українського Народного Союзу. Постать Т. Шевченка там так само подана у вигляді якогось перестарілого, немічного, згорбленого дідка. В модерністичній уяві скульптора Архипенка він, може, і справді таким видається, хоча ми добре знаємо, що в дійсності він був зовсім іншим...

Пару років пізніше був прийнятий проєкт пам'ятника Т. Шевченкові, який має бути поставлений перед будинком Манітоського парламенту в Вінніпезі (Канада). Навколо проєкту підняли гармідер, і, як довідемося, вирішено проєкт переробити. Яким він в дійсності (Закінчення на 5-й сторінці)

жав, що підтверджує проф. С. А. Архангельський у своїх «Лекціях про історію московської літератури», в якій він пише:

«...Власні літературні сили Московії були початково мінімальні. Слушніше сказати — їх зовсім не було. І так до кінця XV-го ст. Московія жила чужим літературним добром. Літературна творчість Москви стояла не тільки в XIV-му, але й у XV-му століттях на незрівнянно нижчому рівні, ніж творчість Києва в XII-му столітті.»

Російський учений Пипін дав таке окреслення тогочасного культурного стану Московії:

«...Елементом, що з кінця XVI-го ст. особливо ж з XVII-го ст. увійшов у московське письменство і його незадовго опанували, були освіта й література, що розвивалися в Західній Русі — (Львів) і в Києві... Власних сил наявно бракувало, і тому Москва кликала киявські сили до наукової праці. В половині XVII-го ст. усвідомили собі в Москві, що письменство потребує правдивих учених: власних не було, отже вивозили їх із Києва.»

Про поширення освіти в Україні свідчить Павло Алеппо, який зазначив, що в Україні була поширена освіта не тільки серед чоловіків, а і серед жінок. Натомість в Московії освіта вважалася за зносини з чортом.

В тому ж абзаці Паустовський захищував пісню «Гоп, куме, не журись...» і каже, що він ту пісню видавав. Для чого він притулює сліпого до плоту — ми не знаємо, але краще нехай ті старенькі дідусі співають ту пісню, ніж мають вбивати людину з молитвою на устах.

В романі Достоевського «Ідіот» князь

ЩЕ ОДИН ВАРІАНТ

(Закінчення з 1-ї сторінки)

рію нашої визвольної боротьби й заслуговують на признання. Але ті явища своїм характером і значенням відмінні, і ми робитимемо велику помилку, якщо скидатимемо їх в одну купу без відповідного розсортування.

Події 1917-1921 рр. почалися Національною Революцією і збройною боротьбою, а закінчилися створенням УНР-Республіки на чолі з правобороним проводом загально-українського засягу. Чи має подібні ознаки хоч одна з наведених інж. Бойдунимок політичних сил? Ні. Ми скиляємо голови перед посвятою українських людей в лавах ОУН, визнаємо важливість для наших визвольних змагань героїчної боротьби УПА, але під оглядом державно-політичним ці сили не дорівнюють ДЦ УНР, бо не мають в собі ознак загально-українських і державницьких (деякі зі згаданих інж. Бойдунимок організацій мали лише декларативний характер).

Інж. Бойдунимок пише в згаданій статті: «Ніхто не заперечить, що ОУН опанувала і вела не лише визвольну політику і дипломатичну акцію на міжнародному форумі, але також визвольну боротьбу з скупантом». Але ж яку міжнародно-дипломатичну акцію могла провадити одна теренова законспірована політична партія?

Друга стаття на цю тему належить Є. Стахову («Прометей», ч. 15). Автор пропонує створити в Нью-Йорку раду для зовнішньо-політичних справ представників УНР-Раді, УГВР і запрошених безпартійних фахівців. Рада виділяє виконавче тіло для репрезентації і провадження зовнішньо-політичних дипломатичних акцій. Наша мета — співпраця чи координація праці всіх наших

політичних чинників. У цьому ж проекті мова йде чомусь лише про двох партнерів. Також не зформульовано ідейно-історичної основи.

Ми вважаємо, що спільний політичний центр не може бути арифметичною сумою всіх політичних чинників, якоюсь безформенною радою чи комітетом, не пов'язаним з ДЦ УНР. Він (політичний центр) повинен мати обличчя, певну загально-українську платформу, а таку платформу, як бачимо, має лише ДЦ УНР і тому він повинен бути основою спільного координаційного центру. Ці моменти наші політичні чинники повинні брати під увагу й враховувати, виставляючи претенсії на ролі чи позиції в координаційному центрі.

Одна з основних функцій української політичної еміграції це — доводити наше передрішення, що існувала апробована українським народом УНР-Республіка, але більшовики мілітарно перемогли її й окупували Україну. А таку акцію ми можемо провадити успішно тільки в імені ДЦ УНР, як речника тієї держави й українського народу. Крім того, політичний репрезентативний центр повинен мати притягальну ідейну платформу і державницьку концепцію. У ДЦ УНР ці властивості охоплюються змістом поняття «Українська Народня Республіка», що імпонує своєю суттю так державам західно-демократичного світу, як і українському народові, в чому члени ОУН мали можливість переконатися під час рейду в рр. 1942-1943.

Базуючись на наведених міркуваннях, пропонуємо перевести координацію зовнішньо-політичної діяльності за такою схемою: Створити при ДЦ чи УНР-Раді політичну раду з представників усіх діючих українських політичних чинників під головуванням Голови ВО УНР-Раді, на якій узгоднювався б і затверджувався загальний план зовнішньо-політичної дії, щоб усі наші політичні виступи йшли в імені ДЦ УНР і щоб кожний членник звітував на засіданнях політичної ради про свої політичні виступи й акції.

Оскільки до сесії практично в цій справі не можна майже нічого зробити, ми вважали б за необхідне обговорити на сесії засади політичної координації і доручити новообраному Виконавчому Органові довершити цю справу в біжучому Шевченківському році. Постає Тараса Шевченка є для нас у першу чергу символом національного об'єднання і тому може нашим політикам буде легше в Шевченківському році йти на компроміс і виявити добру волю до порозуміння. А. ГУДОВСЬКИЙ

ХТО СПОТВОРИЄ ПАМ'ЯТНИКИ...

(Закінчення з 4-ї сторінки)

сті виглядатиме після переробки — поки що ми не знаємо...

В США тепер гарячково йдуть підготовчі роботи до побудови ще одного пам'ятника Тарасові Шевченкові — на цей раз найважливішого для всіх нас як з погляду нашого національного престижу, так і з погляду пропаганди української визвольної справи. Бо на цей раз пам'ятник має бути поставлений не десь у горах безлюдної «Союзівки», а в самій столиці наймогутнішої світової держави по цей бік залізної заслони — Вашингтоні. Було б дуже прикро, якби він був скомпонований в такому самому «стилі», як, наприклад, в клівлендському культурному парку... Вже тоді б краще взагалі його не будувати...

Мишкін розповідає про селянина, який зарізав свого приятеля з молитвою. Це була не фантазія Достоевського. Факт занотований часописом «Московські відомості», в якому він прочитав про справу селянина Балабанова, який убив міщанина Сулова. Вони разом випивали та закусували й провадили різні розмови. В цей час Сулов показав Балабанову срібний годинник. Коли Сулов почав ставити самовар, Балабанов узяв з столу кухонного ножа, підійшов до Сулова і з словами: «Благослови, Господи, прости Христа ради», — перерізав йому горло.

Цей випадок трапився майже сто років тому — чи змінився за цей час «руський человек»?

Н. Краснов, онук ген. Краснова, в своїй книжці «Незабываемое» описав гру в карти уркаганів в одному з таборів НКВД так:

«— Что ставиш на карту?

Партнер чеше потилицю. Кишеня порожня.

— А вот, ежели проіграю, подколо того бородатого, что в углу спит і каждый вечер молитви читаєт.

— Вреш!

— Нет не вру?

— Ну давай!

Карта бита, й урка, «без зазрения совести подкальывает совершенно незвестного ему старика.»*

В другій абзаці Паустовський пише Максимо Рильському:

«...Простежте за перебігом Вашої думки. Вона — зовсім абсурдна. Я пишу, що «петлорівці» були подібні до гайдамаків із старих п'єс в театрі Саксаганського. Значить (такий висновок Ви робите) я валю Саксаганського на одну

купку з осканенілими лодоненависниками, п'яними петлорівськими молодчиками. І тим ображаю діячів української культури...»

Отже, як видно, Паустовський не погоджується з думками Максима Рильського і називає їх абсурдними. Ми не будемо писати про те, чи ображає Паустовський діячів української культури — на це питання, видно, відповів йому Максим Рильський. Але ми відячні Саксаганському, що він своїм театром виховував українських патріотів.

Чому і на якій підставі Паустовський називає воєнків Армії Української Народної Республіки «осканенілими лодоненависниками»? Хіба за те, що вони захищали свою батьківщину від московської навали. Адже українські воєнки не нападали на московські кордони, не збирались у похід на Москву. Війна є війною. Але як же назвати злочини марксо-ленінолюбих червоноармійців, які вони робили по містах та селах в Україні? Ті факти Паустовський напевно знає, а все таки йому їх пригадемо.

В Харкові чекіст Саєнко (псевдонім) скальпував і здіймав з рук живої людини «перчатки». В Кременчузі і Полтаві садовили на коли священників. В тій же Полтаві на коли посадили 18 монахів. Садовили на коли і селян. А посадивши, підпалювали і спостерігали їхні муки.

Ми припускаємо, що Паустовський мешкав в Києві в той час, коли Муравйов захопив його своєю бандою. В Києві банда Муравйова розстріляла 5 тисяч офіцерів та кілька тисяч цивільного населення. Зайнявши Київ, Муравйов послав Ленінові таку телеграму: «...Мы идем с огнем и мечом, устанав-

Рецензії і Огляди

Інж. Юрій Артюшенко. «Цілюще джерело». Видання засобами автора, Чикаго. США. 1961 рік.

Невелика книжка. Надрукована на добром папері. Праця цікава. Згадує наших діячів. Але чомусь не пригадує сл. пам. С. В. Петлорі. Також нічого не пише про діяльність Української Національної Ради, що об'єднує навколо себе весь свідомий загаль української еміграції.

Автор багато пише про наше славне минуле, що є запорукою перемоги в близькому майбутньому.

Наше минуле нагадує, що ми є автхтонним народом на своїй території. Ще близько 2000 років перед РХ, як твердять археологи, ми мали дуже добре zorganizовану культурну, аграрно-торговельну державу. Наші збройні сили перемогли армії наймогутніших імперій, як то Перської й Римської.

Найвирізніше ми бачимо високий розвиток української політики в княжу добу. Теж спостерігаємо її вияв у козацькій добі. Незгасно вона горить у глибинах серця українського народу і в наш час. Доказом цього палаючого вогню є діяльність нашого національного героя С. В. Петлорі, весь період Визвольних Змагань

Визвольна ідея живе і буде жити поки не діде до перемоги.

В ярмі московських можновладців, крім України, багато ще перебуває й інших народів. Їх є більше, ніж росіян. Великі території, захоплені Московщиною, весь час годують окупанта. Вона (Московська імперія) привласнює чужі скарби. І тому найголовнішою метою є — розвал цієї імперії, яка побудована на терорі й визиску. Порятунк світу тільки в розвалі імперії, а не в зміні режиму.

Наша сила — в визвольній-антиімперіалістичній ідеї. Цю ідею приймуть усі народи, що знаходяться під окупацією московського наїзника. А тому нам слід

творити бльоки з прихильними до наших ідеалів народів, як то з народами Чорноморського побережжя. А зокрема з тими причорноморськими народами, які сьогодні, як і ми, поневолені Московою. Рівно ж потрібно відшукати нитки наших давніх зв'язків з народами побереж не тільки чорноморських, але і середземноморських вод, політичні концепції яких близькі нашим, бо вони випливають з того ж геополітичного положення, що й наше — між Сходом і Заходом. Бо не на заході й не в Євразії лежить джерело нашої сили, але там, де воно лежало в далеку давнину, а то в обширі Чорного та Середземного морів. Цю думку треба поширювати.

Велику ролу в боротьбі української нації за її незалежність відіграє наша рідна Православна Церква. В минулому Українська Православна Церква допомагала своєму народові боротися з ворогами України й православ'я. Ідея незалежності й боротьба за чистоту православної віри завжди об'єднували народ, Церкву й національний уряд України. Тут завжди була гармонійна спільна співпраця.

Значення Української Православної Церкви в державницьких ставленнях українського народу було дуже й дуже великим і це добре собі усвідомлювали найбільші державні мужі нашої історії.

Нам хочеться нагадати, що ми є народом із давнім славним минулим, великою культурою й героїчними традиціями, тільки додаймо до своїх власних сил сили інших поневолених Московою народів (на Чорно-Середземноморських побережжях) і ми будемо горами двигати.

Книга написана доброю українською мовою. Багато в ній дуже корисних думок. П. ВУЛГАВ

Коротко — з життя на чужині

В місяці лютому тривала три тижні виставка нових картин українського маляра Якова Гніздоцького. Твори були виставлені в нью-йоркській галерії Гаррі Салпетер.

В Літературно-Мистецькому Клубі в Нью-Йорку відбувся літературний вечір із читанням творів жінок-письменниць. В цьому вечорі брали участь: поетеса Наталія Холодна-Лівицька, колишня акторка кийвських театрів Олі-

мпія Добровольська, Лідія Крушельницька та Ольга Кириленко — члени літературного журі Федерації Українських Жіночих Організацій. В програму літературного вечора ввійшло художнє читання нових творів таких письменниць: Людмили Коваленко, Ольги Мак, Галі Лагодинської, Софії Наумович та Ольги Литвин. Під час вечора влаштовано виставку книжок сучасних українських письменниць.

Я занял город, бил по дворцам і церквам, по поппам, по монахам, никому не давал пощады! 28-го января оборонческая дума просила перемирия. В ответ я велел бить химическими удушливими газами. Сотни генералов, может — і тысячи были убиты безпощадно. Так мы мстили. Мы были бы в состоянии удержат взрыв мести, но не надо было этого, так как лозунг наш — быть безпощадным.»

Хочемо навести ще один випадок ненависти російської чорнотенщини, не зважаючи на її колір, не тільки до галицької мови, а і до галичан.

В Одесі була розташована військова галицька частина. Окупувавши Одесу, більшовики примусили цю частину нести охорону Тираспіло, місто біля Одеси, а також охороняти румунський кордон. Через деякий час та військова частина була комуністами спровокована, і весь її склад розстріляний. У зв'язку з цією подією влада виділа наказ про евакуацію всіх галичан, які мешкали в Одесі, як утікачі з Галичини під час першої світової війни. Місцем збірки для цих утікачів була призначена станція Одеса-товарна, куди і прибули вони з жінками, дітьми та багажем. Тут же на станції всі вони були розстріляні з кулеметів.

В московських «Ізвестіях» з'явилася повідомлення, що галичани «изменившие пролетариату», впали жертвою «озлобленного» натовпу. (Осіпов. «На переломе. Очерк». 1917-1922 р.)

Так поводитися любе Паустовському марксо-ленінське військо по всій Україні.

Зацілюємо ще один абзац листа Паустовського, в якому він хоче доказати Рильському, що він не зневажав і не

зневажає української мови, — він тільки не любить галицької мови.

«...В часах Петлорі газети на Україні почали друкувати т. зв. галицькою мовою. В кожному разі, її тоді так називали. Вона була складна, тяжка, немилозвучна, включала багато чужих слів. Звичайно, я не міг полюбити ту мову. Я весь ще жив під поетичною владою народної мови — тієї, якою писав Тарас Шевченко...»

Дуже слабкий доказ любови Паустовського до української мови та ще народної. До революції він довгий час жив і вчився в Києві й повинен був пам'ятати, і знати, що в Києві виходили українські часописи та журнали друковані народною мовою, мовою Тараса Шевченка. Тією ж мовою «в часах Петлорі» і друкувалися часописи, журнали та книжки. Ніякого впливу в ті часи «т. зв. галицька мова» на українське друковане слово не мала.

Отже Паустовський до цього часу не позбувся впливу тодішніх чорносотенців, які зневажали українську мову, вигадуючи образливі слова, як: «мордописець», «самопер», «залізяка» та й інші. Повинен був знати Паустовський, що тією галицькою мовою писали: Іван Франко, Ольга Кобилянська, Павлик та інші галицькі письменники і не була та мова «складна», «тяжка», «немилозвучна», як пише Паустовський. Просто — він її не любив і до цього часу не любить, як не любить української мови кожен русифікатор, українофоб.

Паустовський у своїх творах часто вживає українських слів, але так невдало вставляє їх у свій текст, що вони нівечать вислів того чи іншого речення. Наприклад, у своїй повісті «Время больших ожиданий» 1919-1921 рр. в Одесі

До ситуації в УНРаді

(Закінчення з 3-ї сторінки)

«Завданнями УНРади і Президії є дискутувати, встановлювати напрямки політики, контролювати їх виконання... Річчю Виконавчого Органу є знаходити найкращі методи, способи здійснення тих рішень».

Це може правильно за засадами філософії, але це неправильно під поглядом справжнього функціонування органів державної політики. Ніде в світі немає такого, щоб таке велике тіло, як парламент, і до того, з природи речей, необізнане з усіма підставними фактами і документами кожної політичної дії, встановлювало напрямки політики. Це є завдання, пар екселанс, уряду. Завданням же парламенту є контролювати виконання, корегувати, схвалювати або відкидати пропозиції уряду щодо тих чи тих політичних потягень. Це чудово розуміли й ті, які творили конституцію УНРади, бо в статті 28 Тимчасового Закону сказано ясно і недвозначно:

«Голова Уряду... означає в порозумінні з Головою Держави напрямки політики Уряду й відповідає за це перед Національною Радою».

Творцями цього Закону були такі державні мужі, правники і безсумнівні демократи, як проф. Мазепа, д-р Витвицький, д-р Баран, проф. Іваницький, д-р Паньківський, ред. Мудрий, д-р Макарушка... та інші...

Актуальною справою, якій також присвячує увагу багато авторів, не виключаючи і Р. Срібного, є справа повороту або вступу до УНРади деяких організацій, що стоять поза УНРадою. Дуже цінні зауваги робить в своїй статті в «Прометей» Остап Олесьницький. І Кедрин в згаданій уже статті в «Свободі» пише це так:

«Вона (себто УНРада) повинна мати репрезентацію зорганізованих, конструктивних груп націоналістичного табору, і коли не всі ці групи дозріли до свідомості потреби такої консолідації й дехто з них воліє продовжувати політику відокремлення, то тим паче треба піти назустріч тим іншим, що схилиються до такої консолідації».

Остап Олесьницький називає дві групи (ОУН під проводом полк. Мельника та ОУНз), які, на його думку, мають всі підстави повернутися чи вступити до УНРади.

На жаль, не всі з фракцій УНРади думають так, як п. І. Кедрин, що треба «піти назустріч». Але друге «на жаль» полягає в тому, що й самі ті групи, про які мова, не виявляють великої охоти, щоб увімкнутися в роботу Державного Центру.

У випадку ОУН під проводом полк.

він пише: «...На шляху ми зустріли мажару...», або «...Потом Кіра почувствувала под сожженным пяткам нежашую остывающую пыль на шляхе і засмеялась...», — звучить це слово і не по-російськи, і не по-українськи.

Краще Паустовський тієї повісті не писав би. А, можливо, він припустився, що свідків тих одеських подій немає вже серед живих. Він помилився. Вони є і дали правдивий опис тих подій.

Закінчує свого листа Паустовський такими словами: «...Все це дуже сумне, Максиме Тадейовичу. Замість живої вімині думок, як це мало бути між письменниками. Ви вирішили посварити мене з українськими читачами. Мені здається, що це Вам не вдасться...»

Тяжко щось відносно цього сказати, особливо при сучасній русифікації, яку започаткували російські комуністи на Україні, а тим більше, що за плечима Паустовського стоять політбюро партії та агенти МГБ; твори Максима Тадейовича друкуються тиражем 10-15 тисяч, Паустовського — 250-300 тисяч. Трудно не посварити українського читача при таких обставинах.

Полеміка Паустовського з Максимом Рильським нагадала нам нашу власну полеміку з слідчим ГПУ в його кабінеті. Ми вже знали, що нам гарантовано п'ять років пасти на півночі білих ведмедів. Але ми так вели ту полеміку з слідчим, аби він не пришпильвав нам ще другої п'ятки. В такому становищі зараз і Максим Тадейович. Ми його розуміємо, розуміємо його труднощі, і хто його знає, чи не доведеться йому на старості літ піти слідами Олександра Довженка та переїхати доживати свого віку в Москві. Все можливо, що його там перекрабують на «руськаво писателя».

Мельника негативне наставлення до питань повороту до УНРади стверджує інтерв'ю інж. О. Бойдуніка в «Українському слові» з 18. грудня м. р. Звернімо насамперед увагу на деякі, висловлюючись делікатно, нестислості, що їх допускається інж. Бойдунік у своєму інтерв'ю. Так, наприклад, він твердить, що «ОУН ще в 1953 р. відклікала своїх представників з ВО УНРади і перейшла в опозицію. Не дала ОУН своїх представників до ВО й на III сесії УНРади в березні 1954 року, залишаючись далі в опозиції, хоча член ОУН обраний був на тій сесії Головою УНРади, думаючи з того високого посту впливати на зміну політики ВО УНРади у відношенні до «непередрішенства» і АКВ... Коли IV сесія УНРади в березні 1957 р. апробувала співпрацю з АКВ, тоді ОУН, по чотирирічній безуспішній опозиції, виїшла з УНРади». Інж. Бойдунік зручним потягом пера просто «ліквідував», скреслив з календаря цілий рік, від липня 1954 р. до липня 1955 р., коли не тільки він був Головою УНРади, але й інж. Андрієвський входить до ВО, як керівник Ресорту Закордонних Справ. Чи ж і тоді ОУН була в опозиції? І треба не забувати, що саме в тому році (коли, до речі, УНДС був в опозиції і своїх представників у ВО не мав) розпочалася фактична співпраця з АКВ, бо тільки в кінці липня 1954 р. українські науковці пішли до Інституту, а в серпні того ж року розпочалися українські радіовисланя в Радіо «Свобода».

Так само не відповідає дійсності, що ОУН тому виїшла з УНРади, що IV сесія «апробувала співпрацю з АКВ». В резолюціях, запропонованих на IV сесії з боку ОУН, є такі дві точки, які були схвалені сесією, а саме

1. «ВО УНРади має і надалі посилювати заходи... щоб праця українців в Інституті для вивчення ССРСР і радіовисильні повнотю відповідала вимогам визвольної боротьби українського народу...» 2. «...якщо діяльність АКВ і його установ, зокрема Інститут для вивчення ССРСР і Радіовисильні «Визволення», йшла на шкоду українського народу і його визвольних змагань... тоді... будуть припинені взаємини з АКВ і його установами».

Отже, з цих пропозицій самої ОУН ясно виринає, що в момент IV сесії ОУН також апробувала співпрацю з АКВ, бож рекомендувала Виконавчому Органу робити заходи для поліпшення умов праці українців в установах АКВ і лише на майбутнє висували перспективу припинення взаємини з АКВ. Вихід же ОУН з УНРади стався тому, що деякі інші пропозиції її не були прийняті в тій редакції, в якій вони були запропоновані. Але про це тепер бракує місця писати і це не є істотне те, що, всупереч твердженню інж. Бойдуніка, не співпраця з АКВ була безпосередньою причиною виступити ОУН з УНРади.

Що ж сталося далі, по виступі ОУН з УНРади? А сталося те, що ВО, власне, робив заходи для поліпшення умов праці українців в установах АКВ (як того хотіла ОУН), а переконавшись у неможливості здобути прийняття своїх домагань, припинив взаємини з АКВ. Не зважаючи на це, інж. Бойдунік заявляє в інтерв'ю, що «немає найменших вглядів, щоб ОУН скористалася з того права повороту до УНРади», бо, на його погляд, «нічого не змінилося і не сталося нічого такого, що заставляло б ПУН і ОУН до зміни свого становища».

Кінчаючи статтю, ми кажемо різним Паустовським, та різним чинушам від комуністичної літератури, що часи глузування, пониження української культури і літератури давно вже минули.

Українську культуру й літературу творила не дворянська верства, а український народ під проводом свого генія Тараса Шевченка; не виїшла вона з княжих чи дворянських палат, а з-під стріх бідних селянських хат.

В цьому її величчя і майбутнє!

Олександр ІНГУЛЕЦЬ

Використано: 1. «Свобода», ч. 41; 2. Белінський. «Твори», т. II-IV; 3. Герцен, «Біле і думи»; 4. Мельгунов, «Красний терор»; 5. Осіпов, «На переломі»; 6. Мергуліс, «Огненіє годи»; Павло Зайцев, «Життя Тараса Шевченка».

І далі, щоб обґрунтувати таке становище, п. Бойдунік твердить, що ВО УНРади не припинив зв'язків з АКВ, і робить це на підставі якогось одного речення, яке він знайшов в Бюлетені Укр. Інформ. Бюро. Робить це всупереч повторним офіційним заявам представників Виконавчого Органу про виразне припинення зв'язків з АКВ. Очевидно, інж. Бойдунік дуже хоче переконати членство ОУН, що ВО таки не припинив зв'язків з АКВ, щоб тим самим оправдати своє небажання серйозно розглянути справу повороту ОУН до УНРади.

Проте, твердження інж. Бойдуніка — це тільки квіточки. Справжні ягдіки ми зустрічаємо в органі американських приятелів ОУН «Самостійна Україна» за серпень 1960 р. (зрештою, й у інших числах цього цінного журналу є багато подібних речей). Хоч загальновідомо таємницею є той факт, що опозиція в УНРаді поборює Виконавчий Орган, а зокрема пп. Лівницького і Багрянного, саме за справу зрівняння зв'язків з АКВ (а таке зрівняння мало б нібито йти по думці ОУН), в статті л. н. «В пресовому калейдоскопі» знаходимо такі «ягдіки»:

«Останні події в Українській Національній Раді зовсім не заохочують нікого туди вступати. Інакше думаючих демократів, що мали відвагу протиставитися диктаторським амбіціям п. Лівницького, цей останній шантажує, зневажає, оклеветує. Ми хочемо бачити установу, в якій ніхто не буде нас шантажувати, зневажати тощо, тому лише, що в нас інша думка, інший погляд, інші принципи. А сьогодні роблять власне це, в надзвичайно брутальний спосіб і Лівницький і Багрянний супроти своїх демократичних партнерів в УНРаді».

Браво! Ну, хіба це не шедевр? Помінаємо оті «шантажує, зневажає, оклеветує», виссані з пальця достойного редактора. Але що за зворушлива солідарність з тими, які обстоюють потреби

співпраці з АКВ! Ми досі не знали способу, як схилити ОУН повернутися до УНРади. Тепер це ясно: ОУН має чимскорше повертатися, щоб у союзі з соціалістами і Союзом Земель Доленка покласти край «диктатурі» Лівницького і Багрянного...

Що торкається ОУНз, то було багато познаник, які свідчили б про готовість цієї організації підійти серйозно до справи включення її в консолідаційну базу УНРади. Зокрема про це свідчили різні матеріали, поміщені в журналі «Український самостійник» за липень-серпень 1960 р. Зовсім недвозначно висловлюється там Р. Борковський, коли, між іншим, пише: «...єдина платформа республіканського Державного Центру з Українською Національною Радою може бути загальноприйнятною базою». Проте, ми маємо відомості, що, не зважаючи на такі і подібні голоси членства ОУНз, центральні цієї організації в Мюнхені не виявляють наміру поробити потрібні заходи в цьому напрямку.

Підсумовуючи все вище сказане, ми все таки не можемо прийти до оптимістичних висновків. Сьогодні йде змагання різних поглядів на політичні справи великої ваги. Справи осіб тут не грають ролі, принаймні по боці нинішньої, так би мовити, урядової коаліції: ми знаємо, що і М. Лівницький, і І. Багрянний не тримаються своїх «становищ» і готові уступити для добра справи, щоб не створювати перешкод для узгодження розбіжних позицій. Але ці позиції такі розбіжні в багатьох кардинальних справах, що не видно ще можливості знайти узгодження. Це особливо тяжко зробити в умовах перебування органів Державного Центру в Мюнхені. Бо саме тут, по відношенню до нинішньої опозиції супроти Виконавчого Органу, має рацію Р. Срібний, коли каже: «Постає щось у роді диктатури кількох одиниць...» І тоді, може, розв'язки треба шукати в тих голосах, які говорять про перенесення Державного Центру за океан... Т. С.

Патріоти за працею

У суботу 1. 2. ц. р. в Філядelfії відбувся пленум Товариства прихильників Державного Центру Української Народної Республіки. Прихильними були: голова управи філії П. Чупрун, заступник голови П. Гальченко, фінансовий референт Ф. Корсун, організаційний референт С. Богуславець, референт зовнішніх зв'язків Вол. Левіцький, секретар Павло Лимаренко; представники: Семен Лободенко — ОДУМ, о. К. Данилевський — Українська Селянська Партія, О. Сердюк — СУА, Данило Лимаренко — УНДС, Іван Вац — ДОБ-РУС, Вол. Басюк — СУНД.

Із доповіді голови управи Пафнутія Гр. Чупруна видно, що поновлена управа за короткий час широко розгорнула свою працю. А саме: взяла на облік своїх членів і прихильників, кількість яких перевищує 300 осіб. Перепроводила різдвяно-новорічну коляду. З успіхом відзначила державне свято соборності й незалежності України 22. січня, коли на високій вежі «Сіті-Гол» повіяв жовто-блакитний український прапор на подолання російських «єдинодільців». В той день вечером дійсні члени й прихильники ідеї Української Народної Республіки заповнили театр Українського Горожанського Клубу в Філядelfії, де відбувалося свято соборності, коли голова ЗУАДЖу д-р Володимир Галан виголосив змістовну доповідь, підкресливши державницьку роллю трьох великих провідників нації: Грушевського, Петлюри, Винниченка, бо коли б не було їх, то не було б і теорії, що зветься — Українська Народна Республіка.

В матеріальній ділянці — організовано чотири комісії по 3 особи в проводі: Чупруна, Гальченка, Корсуна й Лимаренка для збору пожертв, добровільних датків, національного податку «22. січня», державної Позики Визволення України — на розбудову Державного Центру в екзилі. Вже зібрано понад 1000 доларів, — із них 500 дол. переслано на адресу головної управи Об'єднання в Нью-Йорку, як допомогу в перекладенні П'ятої сесії УНРади.

Після ділової дискусії, в якій забрали слово: Данило Лимаренко, Вол. Басюк, Павло Гальченко, Вол. Левіцький, Федір Корсун, С. Лободенко та інші, у висліді її — референт преси й інформації о. К. Даниленко-Данилевський зачитав Політичний меморандум, як

конкретні пропозиції 5-тій сесії УНРади, що був затверджений односторонньо, з ухвалою надіслати його, негайно, на адресу Голови УНРади Івана Павловича Багрянного, для представлення делегатам сесії, та надрукувати в українській пресі.

Крім цього, поширений пленум ухвалив:

1. Доручити управі Т-ва продовжувати збірку на розбудову Державного Центру: податку «22. січня» й Позики Визволення України тими засобами й силами, що є в розпорядженні Т-ва.

2. Написати до всіх українських національно-громадських організацій, що стоять на платформі УНРРеспубліки та діють на терені Філядelfії й її околиць, щоб вони оголосили своїм членам про святе обов'язок — сплата національного податку й державної позики. Як також просити духовних пастирів, оголосити про це з амвонів.

3. Рівночасно зробити заклик до всіх громадян по радіо про сплату національних повинностей і передплату Позики Визволення України, подавши адреси збірщиків.

Всі ці міроприємства й заходи наших трудолюбців заслуговують від нашого громадянства на подяку й шану, бо вони дбають за успішне переведення 5-ї сесії та розбудову Державного Центру УНРРеспубліки, як єдиного, незмінного й невідмінного, продовжувача й виразника національно-державно-творчих ідеалів української нації.

Кость СЛОВІДСЬКИЙ

Минуло 40 років літературної праці поета й письменника Олесь Бабія. З цієї нагоди в Чикаго (США), де О. Бабія живе вже 10 років, влаштовано літературний вечір в залі дому Українського Народного Союзу. В доповіді письменник Роман Завадович показав літературний шлях поета Бабія, який має низку ліричних та епічних творів. З його поетичних творів найбільшою популярністю втішалася серед читачів поема «Гуцульський курінь», в якій він оспівав участь гуцулів у Визвольних Змаганнях. Дві його повісті, «Останні» та «Дві сестри», були видрукувані у Львові коротко перед приходом росіян. Росіяни й знищили весь наклад обох книжок.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ВРОЧИСТОСТІ

Ля Лув'єр

Недаремно присвятив своє життя великий геній своєму народові, немарно любив він його (народ) глибокою любов'ю і твердо вірив у його світле майбутнє. Рука великого кобзаря торкнулася найчутливіших струн української душі, викликала найкращі її почуття і чини. І ніде в світі ми не маємо подібного прикладу, щоб цілий народ і кожна окрема людина, завжди і всюди, так вшанували якусь визначну постать, творили з цієї пошани культ.

В умовах найтяжчого національного пригнічення український народ спромігся увіковічнити пам'ять свого великого сина так, як жодна державна нація. Але найвеличезніший, нерукотворний і вічний пам'ятник воздвиг український народ своєму поетові у своїй душі. І поки народна душа буде живою, — кожного року, в березні місяці, вона буде віддавати глибокий поклін та шану своєму синові.

Відзначити ювілей Т. Г. Шевченка та знову послухати його полум'яні пророчі слова зібралася в неділю 2. квітня українська громада околиць Ля Лув'єру в Бельгії. Колишній центр, що гуртував коло себе кілька більших осередків, як сам Ля Лув'єр, Мораж, Рессе, Буа-де-Люк і ін., тепер, після масового виїзду з району за океан, він гуртує розсіяних на відстані багатьох кілометрів українців, що залишалися по окремих осередках.

Але, не дивлячись на тяжкі для громадської граці умови, добра підготовча робота святкового комітету в складі пп. Михайлишина, Котляра, Шпинди і пані Котляр, учительки «Рідної Школи», та любов до свого рідного в серці кожного українця сприяли тому, що академія відбулася успішно і на високому рівні, а зала на рю Мількамп була переповнена прибульцями, в більшості здалека і до того в дуже неогрій, навіть в бельгійській клімат, день. Масовість, гарно прикрашена зала — створювали піднесений настрій, в якому голова святкового комітету Ф. Михайлишин короткими, але теплими душевними словами відкрив академію, привітавши всіх присутніх.

У своєму вступному слові пані інж. З. Витязь підкреслила цілком заслужену глибоку любов і пошану українського народу до свого генія, подаючи приклади порівняння з визначними постаттями інших народів. Перед очима присутніх вставав правдивий образ висококультурної, озброєної знаннями свого віку людини, і до того винаятково обдарованої людини... Поет, твори якого були і завжди будуть близькими й актуальними для українців, полум'яний борець за волю свого народу, — він був не менш великий і як художник, на творах якого, особливо його гравюрах, вчилися славетні російські художники (Шішкин, Маковський, Крамскій та ін.), і якого казахський народ, що життя його увіковічив Шевченко в своїх малюнках під час свого заслання, вважає своїм першим національним художником. «Його творчість є невичерпним джерелом сили, яка кріпила, кріпить і буде кріпити покоління за поколіннями нашого народу. Це є і наш пророк, і наш світлий приклад, і наш дороговказ, що показує нам шлях до нашого національного визволення!» — так звучали останні слова вступного слова. І в єдиному пориві, вставши, всі присутні могутнім співом повторили безсмертні слова його «Заповіту».

Реферат прочитав М. Виговський. І знову, більш повніше зупиняється доповідач на тому, який глибокий поклін віддав український народ своєму пророкові і борцеві за волю, як виконав він першу частину його невмирущого Заповіту.

Друга частина реферату була присвячена аналізу творів поета, що, помімо свого великого значення для життя і культури українського народу, випереджували той вік, коли вони писалися. Тому вони близькі і зрозумілі сучасному читачеві. Тому — слово поета буде вічно жити.

Художню частину святкових зборів започаткував В. Котляр гарною декламацією шевченкового «Послання», за яким послідували вимовлені з великим почуттям найменшими з дітей Стефо Шпиндюю та Стефаном Стасюком урив-

ки з «Гайдамаків» та «Я не боюсь турми і ката». А далі один за одним проходили декламаційні виступи учнів «Рідної Школи» і тих, що її закінчили, що робило приємне враження на присутніх не тільки винаятково доброю вимовою, але й відчуттям змісту деклямованого твору. Рясними оплесками були нагороджені і Марія та Степан Брухальські, й Гра, Марія та Анна Шпинди, й Анна Стасюк, і Петро Томенко, і Володимир Шараров, і М. Качмарський, і А. Котляр.

Не менш рясними оплесками супроводжувався також кожний із співів шкільного хору, що під керівництвом учительки пані Котляр виконав «Думи мої», «Садок вишневий» та «Ти, Україно». Тепло вітала аудиторія і молодого акордеоніста Євгена Біленко, що прекрасно виконав кілька музичних точок, як також акомпанював хоріві.

Та найбільше успіху мали мистецькі виступи з декламацією гостя, що завітав на це свято з далекого Льежу, В. Шкляра. Прекрасна пам'ять, бо виступив він з трьома великими творами, як «Кавказ», «Іржавець» і «Юродивий». Чудесна дикція — була лише додатком до тієї майстерності, з якою підносилися ці шедеври присутнім. Це був виступ виконавця, що жив разом із твором і перетілювався разом із ним... Тому, цілком заслужено, на його долю припало найбільше похвали і подяки від захопленої публіки.

Сердечним словом та щирою подякою голови святкового комітету Ф. Михайлишина вичерпалася програма цієї так добре організованої і вдалої академії, що її всі присутні закінчили однодушним піднесенням у співі національного гімну.

В. З.

Чикаго

11. 3. 1961 р. м. Чикаго (США) в залі при Українській Православній Церкві св. Софії вчителі школи українознавства в тісній співпраці з батьківським комітетом та з участю інспектора церковних шкіл А. І. Лобачевського організували одну з найкращих академії, що до цього часу тут відбувалися.

По службі Божій було відправлено панахиду за спокій душі великого сина України Т. Г. Шевченка. Панахиду відправив Архієпископ Геннадій в послушенні настоятеля церкви о. М. Литваківського, о. прот. Г. Ільченка та протодиякона І. Покопильника. Співи прикрашав гарний хор під керівництвом диригента Я. М. Новохатського. Серед присутніх було зібрано 60 дол., які передано на побудову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

По закінченні панахиди в церковній залі відбулася академія, яка розпочалася молитвою «Отче наш» і хвилиною мовчанкою. А після цього шкільна мова проспівала «Заповіт», спів якого присутні вислухали стоячи, бо це ж насправді наш другий національний гімн. Після «Заповіту» проспівали американський, а за тим український гімн.

Люба Литус, учениця 6-ї класи, виголосила вступне слово і по черзі представляла присутнім виконавців життєпису Т. Г. Шевченка. Аж 12 школярів деклюмують цей життєпис і кожен із них завдання своє виконав дуже добре. Це була гарна новинка для присутніх. Виконавцями були: В. Передерій, Людмила Ревенко, Є. Сабадан, М. Яременко, Н. Оборковська, А. Палагнюк, О. Ревенко, Г. Сокольська, Л. Петренко, М. Скиба, С. Петренко, В. Пошираник.

Після закінчення життєпису Люба Литус заповідає дальшу програму, яка складається аж з 33-х точок. За браком місця в статті ми упускаємо зазначення прізвищ усіх декляматорів. Всі вони свої завдання виконали бездоганно, чим гідно вшанували пам'ять Т. Шевченка. Програма закінчилася загальним співом «Заповіту».

По закінченні програми о. настоятель подякував в першу чергу всім юним виконавцям та окрему подяку присвятив директорів школи пані Домні Петровні Порох і вчителям за їхню невтомну працю, а також батьківському комітетові за співпрацю і всебічну допомогу.

Іван ЛИСЕНКО

Кельн-Мінгерсдорф

19. 3. старі-немічні-хворі оселі для пристарілих (Альтерстайм) в Кельн-Мінгерсдорф (Західня Німеччина) ранком відбули панахиду по рабу Божому Тарасові, а ввечері вшанували пам'ять нашого пророка-світоча, полум'яного борця за волю, правду, соціальну рівність, за визволення нашого народу з національно-політичного гноблення чужинцями.

В змістовній доповіді прелегент висвітлив значення Шевченка не лише в нашому минулому житті, а і для сучасного. Також підкреслив значення науки нашого пророка для трудящих, обездоленних, уярмлених усього світу. Схарактеризувавши політичні, соціальні й культурно-побутові настанови Шевченка нам, його нащадкам, доповідач особливо підкреслив — 1) духово-моральна постать поета, який для нас був і завжди буде зразком у нашому житті та нашій діяльності; 2) що «учіться брати мої, думайте, читайте» — необхідно ро-

зуміти широко, і ми мусимо вивчати все краще з нашого культурного оточення і здійснювати в нашому щоденному житті.

В художній частині, проведеній виключно силами мешканців оселі, було виконано:

Хор з 10 осіб (разом мають понад 700 років) під керівництвом п. Франка (74 р.) проспівав «Заповіт», «Ребе та стогне Дніпр широкий», «Думи мої». П. Франко (тенор) виконав «Зійшов місяць» і «Широкою долиною», разом з дружиною (70 р.), дуєт — «Молитву». Були вдало і приємно продеклямовані такі твори Тараса Григоровича: п. Гримценко (67 р.) — «Суботів», «Освячення ножів», «Козачківському», «Ще як були ми козаками»; п. Горобець (80 р.) — «Мені 13-й минуло», п. Сайко (гостя) — «Послання до живих і мертвих».

Академія закінчилася співом українського гімну.

На академії були присутні і старі німці, які мають притулок у цій же оселі, і також були зворушені відбулим. Ілля КУШНІРЕНКО

Виконання національного обов'язку

До громадянства Торонто й околиць

Управа Товариства сприяння УНРаді в Торонто має шану повідомити громадянство Торонто й околиць, що з нагоди 43-х роковин проголошення української державності та 42-х роковин соборності українських земель, як також з нагоди наступної сесії УНРаді, Товариство організувало «Коляду» та збірку грошей на Фонд Визволення України. Ця акція в сумі дала 1 133,73 долари, яку управа внесла на conto УНРаді в кредитівці «Со-Юз» в Торонто, повідомивши про це фінансового уповноваженого ВО УНРаді на Канаду ген. М. Садовського. Крім того, просто на те ж conto вплинуло 274,63 дол. Отже разом уся сума виносить 1 408,36 дол.

Управа Т-ва сприяння УНРаді оцим має приємність подякувати всім жертводавцям, як також тим особам, що погодилися провадити збіркову акцію.

Управа Т-ва повідомляє громадянство Торонто, як також околиць, в яких ще не організовано т-в сприяння УНРаді, що збірка грошей продовжується. Тож управа просить усіх тих, що ще не мали нагоди виплатити своєї грошової

вкладки на Фонд Визволення України, надсилати свої пожертви («моні ордером» або чеком) на адресу скарбника Т-ва: J. Teslja, 69 Brunswick Ave, Toronto, Ont.

Чеки виповняти на Ukrainian National Council.

Наш Державний Центр УНР із його передпарляментом, УНРадою для проведення визвольної акції, потребує моральної і матеріальної допомоги всіх українців у вільному світі.

Пам'ятаймо, що коли ми самі не подбаємо, — нам сторонній не допоможе.

За управу Т-ва сприяння УНРаді в Торонто:

Инж. О. ОХРИМ (голова) Ф. АРТЕМЕНКО (секретар)
Я. ТЕСЛЯ (скарбник)

США:

Пан Петро Приходько надіслав безпосередньо до каси Виконавчого Органу УНРаді свій Національний Податок у сумі 20 ам. дол.

Висловлюємо жертводавцеві щиро подяку.

РЕСОРТ ФІНАНСІВ ВО УНРаді

СПИСОК Ч. 5

Платників Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради, що влатили на Український Національно-Державний Фонд Сталий Податок і Податок «22. Січня» за період з 1. січня до 31. березня 1961 року. Роки, за які даний платник заплатив у цей період, подаємо в дужках

1. СТАЛИЙ ПОДАТОК		Н. Кравець 1:04:00 (1961)	
Бедфорд: Збірщик — сот. М. Ярменко.		А. Нідельський	1:04:00 (1961)
М. Романек 1:10:00 (1960-61)		М. Пономаренко	1:04:00 (1961)
		П. Таран	1:04:00 (1961)
Валтгам Крос: Збірщик — А. Д.		Леї (Лі): Збірщик — М. Семчишин.	
А. Б.	1:00:00 (1961)	В. Баранок	0:04:00 (1961)
І. Гурак	1:05:00 (1961)	М. Ваграк	0:04:00 (1961)
О. Духнич	1:04:00 (1961)	П. Верзун	0:04:00 (1961)
С. Коломієць	1:00:00 (1961)	І. Возняк	0:02:00 (1961)
С. Мірошник	1:00:00 (1961)	М. Гривняк	0:04:00 (1961)
А. Д.	1:04:00 (1961)	П. Демчук	0:04:00 (1961)
Г. Осколович	1:04:00 (1961)	З. Левченко	0:04:00 (1961)
П. Сало	1:04:00 (1961)	І. Левченко	0:04:00 (1961)
		Ф. Лещенко	0:04:00 (1961)
Відон: Збірщик — Д. Гузь.		М. Семчишин	0:04:00 (1961)
Д. Гузь	1:04:00 (1961)	М. Шервуд	0:04:00 (1961)
Ф. Папка	1:04:00 (1961)	С. Шлега	0:04:00 (1961)
А. Тищенко	1:04:00 (1961)		
Гаддерсфілд: Збірщик — Д. Скурато.		Ноттінггем: Збірщик — В. Бровко.	
Е. Лисякова	1:04:00 (1960-61)	В. Бровко	1:04:00 (1960)
І. Лисяк	1:04:00 (1960-61)	Д. Бутенко	1:04:00 (1960)
М. Мокрицький	1:04:00 (1960-61)	Є. Костюк	1:04:00 (1960)
П. Намистюк	1:04:00 (1960-61)	С. Мішков	1:04:00 (1960)
		Х. Науменко	1:04:00 (1960)
Дерби: Збірщик — А. Склярський.		Г. Николаєнко	1:04:00 (1960)
Ф. Горбань	1:04:00 (1960)	Ю. Онисків	1:04:00 (1960)
І. Сірий	1:04:00 (1960)	О. Снідак	1:04:00 (1960)
А. Склярський	1:04:00 (1960)	Д. Шкарлат	1:04:00 (1960)
І. Склярський	1:04:00 (1960)		
О. Склярський	1:04:00 (1960)	Збірщик — Д. Вошкулат	
П. Снар	1:04:00 (1960)	Г. Булат	1:04:00 (1960)
Т. Снар	1:04:00 (1960)	Д. Вошкулат	1:04:00 (1960)
		Г. Клепач	1:04:00 (1960)
Іспівч: Збірщик — П. Таран.		В. Пердох	1:04:00 (1960)
С. Івановський	1:04:00 (1961)	В. Река	1:04:00 (1960)
М. Клименко	1:04:00 (1961)		

(Закінчення на 8-й сторінці)

Складайте на Пресовий фонд „УВ“!

Виконання національного обов'язку

(Закінчення з 7-ї сторінки)

Збірщик — Сот. П. Франчук.
 С. Авдюк 1:04:00 (1960)
 П. Воліченко 1:04:00 (1960)
 С. Ліхтаренко 1:04:00 (1960)
 П. Кліщун 1:04:00 (1960)
 Н. Ксзловський 1:04:00 (1960)
 М. Місюра 1:04:00 (1960)
 Л. Пеструнчук 1:04:00 (1960)
 Д. Пугінець 1:04:00 (1960)
 Г. Шалай 1:04:00 (1960)
 О. Шаповал 1:04:00 (1960)
 В. Шпара 1:04:00 (1960)
 К. Феценко 1:04:00 (1960)
 Сот. П. Франчук 1:04:00 (1960)

Манчестер: Збірщик — С. Помеляйко.
 П. Н. 0:04:00 (1960)
 М. Фрис 0:12:00 (1960)

ОСОБИСТО ПРИСЛАЛИ ДО ПРЕДСТАВНИЦТВА ВО УНРАДИ:

Г. Гордун, Селби 1:04:00 (1961)
 О. Дудюк, Рамсботтом 1:04:00 (1960)
 П. Жупінський, Гай Вижкомб 1:00:00 (1960)
 М. Кочкало, Лондон 1:04:00 (1961)
 М. Лященко, Дікенфілд 1:04:00 (1961)
 Полк. В. Малець, Лондон 1:04:00 (1961)
 Н. Малцова, Лондон, 1:04:00 (1961)
 В. Теллох, Лондон, 1:04:00 (1960)

2. ПОДАТОК «22. СІЧНЯ»

Бедфорд: Збірщик — Сот. М. Яременко.

М. Груль 1:00:00 (1961)
 Я. Кисілів 1:00:00 (1961)
 С. Масенко 1:00:00 (1961)
 М. Романюк 1:00:00 (1961)
 С. Синьківський 1:00:00 (1961)
 М. Телелейко 1:00:00 (1961)
 Сот. М. Яременко 2:00:00 (1961)

Бери: Збірщик — В. Кравченко

Ф. Голосієнко 2:00:00 (1961)
 В. Кравченко 3:00:00 (1961)
 В. С. 1:00:00 (1961)
 Т. Супрун 3:00:00 (1961)
 М. Федоренко 3:00:00 (1961)
 А. Южнич 1:00:00 (1961)

Болтон: Збірщик — В. Г.

М. Бережавич 1:00:00 (1961)
 М. Богаївський 3:00:00 (1961)
 Г. Бут 1:00:00 (1961)
 В. Г. 5:00:00 (1961)
 В. К. 3:00:00 (1961)

Болтон: Збірщик — В. Г.

П. К. 1:00:00 (1961)
 Л. Г. 0:10:00 (1961)
 Г. Ломиковський 2:00:00 (1961)
 П. Маслівець 0:10:00 (1961)
 М. М. 1:00:00 (1961)
 Г. Муха 3:00:00 (1961)
 О. Мухова 2:00:00 (1961)
 М. С. 1:00:00 (1961)
 О. Перетятко 3:00:00 (1961)
 П. Свиляр 0:10:00 (1961)
 Д. Соломаха 0:10:00 (1961)

Валтгам Крос: Збірщик — А. Д.

А. Б. 3:00:00 (1961)
 Г. Гурак 1:00:00 (1961)
 О. Духнич 3:00:00 (1961)
 С. Коломієць 3:00:00 (1961)
 А. Д. 3:00:00 (1961)
 Г. Осолович 1:00:00 (1961)
 П. Сало 3:00:00 (1961)

Гадерсфілд: Збірщик — Й. Скурато

Г. Лисяк 3:00:00 (1961)
 Е. Лисякова 3:00:00 (1961)
 М. Макрицький 3:00:00 (1961)
 Л. Скуратова 1:00:00 (1961)
 Й. Скурато 3:00:00 (1961)
 С. Штанько 1:05:00 (1960)

Іпсвіч: Збірщик — П. Таран

Н. Кравець 0:10:00 (1961)
 А. Нідельський 0:10:00 (1961)
 П. Таран 3:00:00 (1961)
 Г. Хробатий 0:10:00 (1961)

Ковентрі: Збірщик — С. Рубан

Г. Багро 0:05:00 (1961)
 Д. Боянівський 0:05:00 (1961)
 М. В. 1:00:00 (1961)
 М. Зубенко 1:00:00 (1961)
 С. Ісаєнко 0:03:00 (1961)
 Ф. Коваленко 1:00:00 (1961)
 М. Кузьменко 1:00:00 (1961)
 Г. Лавриненко 1:00:00 (1961)
 В. Місюренко 1:00:00 (1961)
 М. Назаренко 0:02:06 (1961)
 П. Опалій 1:00:00 (1961)
 Г. Падун 0:10:00 (1961)
 М. Покорм'як 0:10:00 (1961)
 С. Рубан 3:00:00 (1961)
 В. Тунік 0:10:00 (1961)
 В. Чумаченко 1:00:00 (1961)

Отець Ю. Шклярев 0:10:00 (1961)
 С. Ярмак 0:05:00 (1961)

Леї (Лі): Збірщик — П. Верзун

М. Батрак 0:15:00 (1961)
 В. Бараник 0:02:03 (1961)
 М. Букшований 0:05:00 (1961)
 П. Верзун 1:00:00 (1961)
 Г. Возняк 0:05:00 (1961)
 М. Галадій 0:02:06 (1961)
 М. Гривнак 0:02:06 (1961)
 Г. Левченко 0:02:06 (1961)
 З. Левченко 0:10:00 (1961)
 Ф. Леценко 0:10:00 (1961)
 В. Малиновський 0:10:00 (1961)
 Я. Мельник 0:05:00 (1961)
 Петро Н. 0:05:00 (1961)
 М. Семчишин 0:05:00 (1961)
 П. Сулима 0:10:00 (1961)
 С. Шлега 1:00:00 (1961)
 М. Шервуд 0:05:00 (1961)
 Батьківська школа українознавства міста Лі 3:09:00 (1961)

Манчестер: Збірщик — С. Помеляйко

П. Н. 2:00:00 (1960)
 П. Репецький 1:00:00 (1960)
 В. Олексюк 1:00:00 (1960)

Свідно: Збірщик — Ф. Магляр

О. Кругла 0:06:00 (1961)
 Ф. Магляр 0:10:00 (1961)
 А. Маслованій 0:02:06 (1961)
 В. Павлович 0:07:00 (1961)
 Є. Шліхта 0:02:00 (1961)

ОСОБИСТО ПРИСЛАЛИ ДО ПРЕДСТАВНИЦТВА ВО УНРАДИ

І. Антоненко, Лондон 2:00:00 (1961)
 І. Бондаренко, Вустер 2:00:00 (1961)
 Г. Вакаро, Лондон 3:00:00 (1961)
 В. Гончарук, Норфолк 2:00:00 (1961)
 Г. Гордун, Селби 3:16:00 (1961)
 М. Гудим, Вустер 2:00:00 (1961)
 І. Діденко, Соутгамптон 1:05:00 (1961)
 О. Дудюк, Рамсботтом 2:16:00 (1960)
 Д-р М. Закоморний, Гічін 2:10:00 (1961)
 М. Кочкало, Лондон 6:16:00 (1961)
 М. Лященко, Дікенфілд 0:16:00 (1961)
 Сот. М. Опаренко, Челтнгам 2:00:00 (1961)
 Л. Пасичинський, Лондон 1:00:00 (1961)
 І. Пасичник, Іпсвіч 2:00:00 (1961)
 Д. Пиць, Галіфакс 1:00:00 (1961)
 Г. Попович, Іпсвіч 2:00:00 (1961)
 А. Скриль, Бічестер 1:04:00 (1961)

Щиро дякуємо Головнім ради товариств сприяння УНРАді, місцевим радам товариств, зв'язковим Представництва і збірщикам за їхню співпрацю з Представництвом, а платникам за матеріальну допомогу Державному Центрові Української Народньої Республіки.

П. БАЗИЛІВСЬКИЙ
 (голова Представництва ВО УНРАді на Великобританію)

Г. ВАКАРО
 (фінансовий уповноважений Представництва ВО УНРАді на Великобританію)

Оцим повідомляємо, що добровільні датки з ініціативи високоповажаних пп. В. Глобина та І. Шкурєнка були зібрані в Престоні, а не в Болтоні, як було помилково опубліковано в списку ч. 4 платників Представництва ВО УНРАді на Великобританію. Просимо ініціаторів збірки, управу місцевої ради Товариства сприяння УНРАді і вірних СУЩ міста Престон вибачити нам за спричинену нами неприємність.

ФІНАНСОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ Представництва ВО УНРАді на Великобританію

† Іван БУРДЯК

19. 3. 1961 р. в лікарні Швєбіш Гімюнду, по трьох місяцях після операції, помер наш добрий приятель і щирий українець

Іван БУРДЯК

Покійний народився 22. 4. 1923 р. в с. Зівчин Перемишлянського повіту. Був членом ЦПУЕН і УМХС. По смерті залишив на чужині дружину, стареньку матір і двоє маленьких дітей без опіки і засобів.

Похорон відбувся 21. 3. 1961 р.

Хай чужа земля буде йому легкою.

ДРУЗІ

Преса нині є наймогутнішою зброєю в боротьбі проти ворога. Щоб цю зброю стали, треба її матеріально підтримувати

ДОПОМОЖІТЬ!

В найкращих виставкових залах Національної бібліотеки в Мадриді з 1. по 20. вересня 1961 р. бібліографічною виставкою відзначимо Шевченківський рік. Патронат над цим нашим святом прийняв міністер освіти п. Хесус Рубіо Гарсія-Міна, що відкрив виставку.

Виставка матиме характер нашого видавничого дорібок за роки 1945-1961, але Шевченкові буде присвячене центральне місце у залах з його власними творами й працями про його епохальне значення в нашому літературному, культурному й політичному житті. Виставка матиме всіх 21 відділ-секцію і повинна дати повну картину нашого культурного життя на чужині за останніх 15 років. Найкращою відбиткою якого є наше друковане слово: книжка, журнал, часопис, календар, усяка мистецька репродукція, включно до поштової листівки, поштова марка, мистецька програмка, відзнака, цеголка-жегон — в українській і якійсьбудь чужій мові. Коли роздобудемо зразки нашого народнього мистецтва: різьба, кераміка, вишивка, писанка тощо, тоді наша виставка буде ними оживлена-прикрашена і створить відповідну естетичну атмосферу для відвідувача.

Тому, що ми не диспонуємо відповідною кількістю виставкового матеріалу, — з 1955 р. ми дуже мало роздобули наших видань, зокрема дуже мало маємо чужомовних видань про Україну, диспонуємо майже ніякими зразками нашого мистецтва, — а залежить нам на тому, щоб ця Шевченківська виставка була дійсно репрезентативна. Просимо: видавців, видавництва, авторів і всіх наших земляків доброї волі, щоб, посилаючи матеріали на виставку, допомогли нам зреалізувати наш задум, щоб ми могли достойно зарекомендувати нашу культурну працю під непереможними духовими прапорами Тараса Шевченка у цьому ювілейному Шевченківському році. З цієї нагоди повинен з'явитися каталог-бібліографія з

виставки, над яким ми вже працюємо. Наш спільний інтерес, щоб такий каталог-бібліографія був найповніший, щоб на його сторінках зареєструвати найбільше наших видань і видань чужих авторів та видавців, які присвятили свої твори-видання нашій Батьківщині.

Запланована виставка потребувала дозволу міністерства закордонних справ — такий маємо. Треба було дозвол від дирекції архівів і бібліотек — такий ми одержали. Треба було просити про звільнення нас від оплат (а вони досить високі) за використання залу, світла, всіх улаштувань і треба сказати, що всі пішли нам на руку. Зараз увесь успіх виставки в наших руках, у нашій добрій волі. Опінію з попередніх виставок — 1956 і 1958 — маємо дуже добру. В імені нашої еміграційної спільноти ми передали Національній бібліотеці вже 600 різних книжок. На кожній книжці виразно зазначено (при допомозі спеціальної печатки в еспанській мові), що це дар Національній бібліотеці від української еміграції. З нагоди Шевченківської виставки знову треба буде передати відповідну кількість книжок, забезпечуючи їм місце в одній із найбільших бібліотек світу. І тут знову наш спільний інтерес.

Надіємося, що наш заклик матиме успіх і просимо про поспіх, щоб ми мали можливість оформити матеріали до виставки, приготувавши для кожної книжки і речі відповідне еспанське пояснення. Прохання наше висилаємо на всі знані нам адреси наших пресових органів. Коли хтось його не одержить, то це знак, що ми не маємо адреси. Тоді просимо наш заклик переддрукувати.

Всі матеріали просимо адресувати:

EXPOSICION UCRANIANA
 Dr. Dmytro Buchynskyj
 Poblado Dirigido de la Elipa
 C. de José Luis de Arrese, 55, 3
 Madrid-17

Увага, хворі, слабі, нервові!

Науково стверджено, що відомий лікувальний засіб

повертає рівновагу організму і нервовій системі, відроджує силу й організм.

„Kalefluid“ — екстракт із життєдайних залоз тварин рекомендується приймати при загальному ослабленні, нервовій депресії, перевтомі, астенії, артритах і старечих недугах, ослабленні пам'яті, безсонні і в деяких випадках при підвищеному тиску. Жінкам, крім вищеперелічених випадків, також під час переходового віку.

„Kalefluid“ — нагороджено 5-ма золотими медалями — в Парвжі, Лондоні, Рямі, Фльоренції і Брюсселі.

„Kalefluid“ — сильний, випробований засіб для відбудови організму

Адреса виробництва і централі:
 Laboratoires du Kalefluid, 66, Bd. Exelmans Paris 16, France.
AUSTRALIA: Mr. P. Miller 35, Balmoral Str. Blaktown N.S.W.
CANADA: Pharmacie Brunelle 5757 Boul., Monk Montreal
 На задання висилаються безкоштовно проспекти українською мовою.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українські студенти в Німеччині, які бажають одержати стипендію від КоДУСу на літній семестер 1961 р., повинні внести до представництва КоДУСу найпізніше до 5. травня ц. р. такі прилоги:
 Для студентів, які вже одержували стипендію: прохання, впис на новий семестер, рекомендація від СУСНУ, посвідка про успіхи.

Для тих, які перший раз вносять прохання, то крім вищезгаданих прилог повинні внести: відпис свідоцтва зрілості, життєпис, анкетний листок, посвідку звороту стипендії, рекомендацію священника.

МАТРИМОНІАЛЬНЕ

В цілях подружжя пошукую жінку-українку віком 45-50 років. Так само може бути полька, або ж росіянка. Маю власний будинок. Листування слати на таку адресу:

J. Wirko, 97, Victoria Rd., Lockwood, Huddersfield, Yorkshire, England.

Докторанти повинні внести посвідки про стан докторської праці.

Це саме стосується і середньошкільників.

Прохання просимо вносити до 5. травня, особисто, або поштою на адресу:

Doz. Ing. Damian Pelenskyj,
 München 9, Schönstr. 72

або

Hryhorij Komarynskyj,
 München 2, Dachauerstr. 9/II

Представництво КоДУСу в Німеччині

Тижневик політики, культури і громадського життя
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Адреса редакції й адміністрації
 „UKRAINSKI WISTI“
 Neu-Ulm/Donau, Schließfach 32

Місячна передплата «УВ» в Німеччині, включно з пересилкою, коштує 3.50 нм.